

nasza politechnika

nr 9 (241) wrzesień 2023

ISSN 1428-295 X

Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki

- 1 Słowo rektora

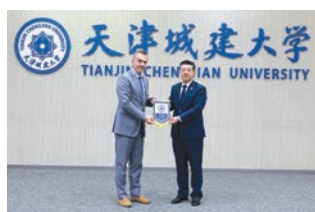
TEMAT NUMERU

- 2 Wspomóc Ukrainę —
Lesław Peters
- 3 Rektor PK Andrzej Szarata
we Lwowie

INFORMACJE

- 8 Kronika
Rektor i Senat
Pamięci Wiktora Zina
- 9 Instytut Ceramiki
i Materiałów Budowlanych
partnerem PK
- 10 Delegacja PK z wizytą
na czterech chińskich
uczelniach
- 11 Porozumienie PK
z Wojskową Akademią Techniczną
Lucyna Domagała dziekanem WIL PK
- 12 Budowa LAŚ na finiszu
Delegacja Uniwersytetu w Tennessee
odwiedziła PK
- 13 Eksperti PK wspierają Ojcowski Park Narodowy
- 14 W stulecie Towarzystwa Urbanistów Polskich
- 16 XXXIV edycja Szkoły Biznesu PK
- 17 Klub przedsiębiorczych absolwentów PK

- 18 Piotr Szuster współtwórcą sukcesu „thundeR”
- 19 Nagrodzono najlepsze projekty kół naukowych
Wyróżnienie dla Julii Radwan-Pragłowskiej
- 20 Pomysły studentów na Lea 114

ARTYKUŁY

- 22 Budował wspólnoty naukowe,
a ludziom oferował nie tylko wiedzę.
Wspomnienie o prof. Zenonie Waszczyszynie —
Jerzy Pamin, Maria Radwańska
- 26 Zenon Waszczyszyn — *in memoriam*
- 31 Kilka refleksji na 25-lecie Złotej Księgi
Wychowanków PK — *Przemysław Zieliński*
- 34 CeWSA PK — wsparciem
dla społeczności akademickiej PK
— *Elżbieta Jarosińska*

KALEJDOSKOP

- 38 Gra miejska dla studentów
Betonowe bryły w krajobrazie
- 39 Beata Malinowska-Petelenz
portretuje poetów
- 40 Galeria „Gil”
Pod niebem Krakowa
Zawodniczki PK mistrzyniami Polski
w koszykówce 3 x 3
Regaty o Puchar Rektora PK

NASZA POLITECHNIKA
(ISSN 1428-295 X)

Miesięcznik
Politechniki Krakowskiej
im. Tadeusza Kościuszki.
Ukazuje się od 1997 roku.

Adres redakcji:
Politechnika Krakowska
ul. Warszawska 24
31-155 Kraków
tel.: (12) 628 25 08

e-mail: naszapol@pk.edu.pl
www.nasza.pk.edu.pl

Opracowanie graficzne:
Projekt winiety tytułowej
Magdalena Orczyk
Layout
Ewa Deskur-Kalinowska

Skład: Adam Bania,
Wydawnictwo PK

Druk: Drukarnia Kolumb.
Chorzów

Nakład: 1000 egz.

Za treść nadesłanych materiałów
odpowiadają autorzy.
Redakcja zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych. Nie zwraca
materiałów niezamówionych.

Na okładce:

Strona I: Pokaz prac w ramach Uczelnianej Sesji Kół Naukowych
w otoczeniu zieleni dziedzińca kampusu głównego PK (o wynikach
USKN piszemy na s. 19).

Strona IV: Tradycyjne Regaty o Puchar Rektora PK w tym roku odbyły
się w nietypowych warunkach (zob. s. 40).

Fotografował: Jan Zych

Kolegium redakcyjne:

REDAKTOR NACZELNY
Lesław Peters
SEKRETARZ REDAKCJI
Katarzyna Tyńska
REDAKTORZY:
Ewa Deskur-Kalinowska,
Renata Dudek, Danuta Zajda,
Jan Zych

Szanowni Państwo!

Minęły ponad cztery miesiące, odkąd objąłem zaszczytną funkcję rektora Politechniki Krakowskiej. Był to okres bardzo intensywnej pracy, szczegółowego poznawania naszej uczelni, licznych rozmów z pracownikami i wielu ważnych decyzji. Dla mnie to był bardzo trudny czas, ale wierzę, że włożony wysiłek pozwoli na dobre przygotowanie się do pracy w nowym roku akademickim. Zaczynam go z nadzieją i podekscytowaniem, bo upewniłem się, że moje słowa i deklaracje z kampanii wyborczej o potencjale drzemiącym w pracownikach są realnymi uwarunkowaniami, dającymi nadzieję na dynamiczny rozwój Politechniki.

Nasi pracownicy naukowcy tworzą innowacyjne rozwiązania, uzyskują granty badawcze, rozwijają swoje pasje, zdobywają awanse naukowe i uznanie w środowisku. Politechnika Krakowska jest bardzo dobrze postrzegana przez partnerów przemysłowych i to jeden z naszych najważniejszych atutów. Otwartość na współpracę z otoczeniem gospodarczym może stanowić istotne wzmocnienie procesu badawczego. Nasze zespoły badawcze i grupy skupione wokół laboratoriów mogą czerpać z niej inspirację do prowadzenia badań na najwyższym poziomie.

Podpisujemy umowy o współpracy z wieloma firmami i instytucjami. Co ważne, coraz częściej nie są to tylko inicjatywy władz uczelni, a pracowników, którzy swoje indywidualne kontakty rozwijają, tworząc zespoły naukowe. Za przykład niech posłużą umowy o współpracy z Wojskową Akademią Techniczną czy firmą Tele-Fonika (inicjatywy pracowników WIEiK), Polskim Kongresem Drogowym (inicjatywa pracowników WIL), porozumienia z konsorcjum uczelni krakowskich w zakresie cyberbezpieczeństwa (inicjatywa pracowników WliT) czy z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania w Krakowie (inicjatywa pracowników WIŚiE). Eksperti PK wspierają też merytorycznie tak spektakularne inwestycje, jak — otwarta niedawno — jedna z największych w Polsce farm fotowoltaicznych, zrealizowana z udziałem WIEiK, czy projekt absorpcyjnej pompy ciepła w krakowskiej Ekospalarni, opracowany we współpracy z WIŚiE.

W ostatnich tygodniach nasi naukowcy zebrali kolejne laury. Są wśród laureatów grantów NCN (szczególnie gratulacje dla dr hab. inż. Katarzyny Matras-Postołek, dr inż. Agnieszki Tomali i prof. Jerzego Pamina) i programów NCBiR (dr inż. Maciej Thomas, dr hab. inż. Mariusz Kieć z zespołem). Należą do elitarnego grona stypendystów Fundacji Nauki Polskiej, zdobywców stypendiów z programu „Perły Nauki” MEiN. Zdobywają też prestiżowe wyróżnienia branżowe czy medale na międzynarodowych wystawach innowacji. Przykłady można mnożyć. Pokazują, jakim potencjałem dysponujemy i jak ważne jest wsparcie dla wszystkich inicjatyw naukowych.

Rozwój naukowy stanowi jeden z filarów Politechniki, drugim jest kształcenie. Świetne wyniki rekrutacji (pomimo utrzymania wysokich progów punktowych) dają nadzieję na pozyskanie dobrych studentów. W powiązaniu z naszymi kontaktami z przemysłem i planami zmian w procesie dydaktycznym (m.in. prowadzenie Project Based Learning czy specjalistycznych szkoleń, certyfikowanych mikropoświadczaniami) stworzą idealne warunki do rozwoju nowoczesnych ścieżek kształcenia, dopasowanych do potrzeb rynku i zgodnych z oczekiwaniami naszych studentów. Rozszerzamy nasze portfolio edukacyjne o nowe obszary, m.in. o sztuczną inteligencję czy energetykę jądrową. W sprawie kształcenia kadr na potrzeby energetyki jądrowej w Polsce podpisaaliśmy umowę z MEiN, grupą uczelni i instytutów oraz Orlenem.

Niebagatelną rolę pełnią warunki studiowania. Kończymy liczne remonty sal dydaktycznych i laboratoriów. We współpracy

z Samorządem Studenckim adaptujemy wolne miejsca na kampusie przy ulicy Warszawskiej na przestrzeń do nauki i odpoczynku. Co ważne, to sami studenci organizują ją stosownie do swoich oczekiwań.

Wciąż potrzebujemy nowych przestrzeni do dalszego rozwoju. Warunki lokalowe są znaczącym ograniczeniem m.in. dla Wydziału Informatyki i Telekomunikacji i jego planów. Dlatego przygotowujemy konkurs architektoniczny na projekt nowego budynku wydziału na terenie kampusu w Czyżynach. Mam nadzieję, że właśnie w Czyżynach lokować będziemy kolejne elementy swoistego centrum nowoczesnych technologii PK. Poza laboratoriami Wydziału Mechanicznego i Wydziału Inżynierii Materiałowej mamy tam już nowoczesne Laboratorium Badań Technoklimatycznych i Maszyn Roboczych oraz Laboratorium Ekstremalnie Niskich Temperatur. Kończymy budowę najnowocześniejszego laboratorium wiatrowego w Europie — Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej. Trwa budowa nowoczesnego Laboratorium Ultraprecyzyjnych Pomiarów Współrzędnościowych, a w trakcie prac projektowych jest Centrum Proekologicznych Technologii Energetycznych (CePTE).

Aktywność naszych pracowników nie dotyczy tylko kreowania nowych laboratoriów. Z inicjatywy Wydziału Mechanicznego budujemy szeroki zespół interesariuszy (m.in. Policja, Straż Pożarna, Instytut Ekspertyz Sądowych, Muzeum Lotnictwa), działający wspólnie na rzecz odbudowy i modernizacji pasa startowego w Czyżynach. Z kolei pracownicy Wydziału Architektury pracują nad konkursem dotyczącym zabudowy dziedzina pałacu w Łobzowie. O tych i innych działaniach są Państwo informowani na bieżąco przez nasze służby prasowe i Dział Promocji. Jest to bardzo istotny element funkcjonowania Politechniki. Prezentowana publicznie aktywność pracowników może stać się inspiracją dla całej społeczności akademickiej.

Mens sana in corpore sano — to hasło, które powinno nam przypominać w codziennych aktywnościach. Bardzo mnie cieszą sukcesy naszych studentów sportowców. Wymienię tylko złoto młodzieżowych mistrzostw Polski w koszykówce kobiet 3 x 3, brązowy medal akademickich MP w lekkoatletyce dla drużyny męskiej czy III miejsce w klasyfikacji generalnej Akademickich Mistrzostw Małopolski. To ogromne osiągnięcia, a mam nadzieję na dalsze sukcesy AZS Politechniki Krakowskiej. Cieszę się też z inicjatyw pracowniczych, takich jak politechniczna grupa biegowa. Politechnika ma spore doświadczenie w organizowaniu sportowych imprez również dla pracowników. Już się szykuje na zawody narciarskie, do udziału w których i Państwa zachęcam.

Chciałbym w sposób szczególny podziękować za niezwykłą aktywność naszym studentom. Intensywnie pracujecie na rzecz Politechniki. Zawsze można na Was liczyć, co udowodniliście niejednokrotnie, organizując akcje charytatywne, dni swoich wydziałów czy pomagając kolegom. Mam też wielką nadzieję, że nasze plany rozwojowe spotkają się z Waszym uznaniem i będziecie aktywnie włączyć się w rozwój Politechniki Krakowskiej.

Życzę Państwu, aby nadchodzący rok akademicki był pomyslny i przyniósł jeszcze więcej sukcesów, zarówno zawodowych, jak i osobistych.

Andrzej Szarata
Rektor Politechniki Krakowskiej

Wspomóc Ukrainę

Chcemy uczestniczyć w podnoszeniu kraju naszych sąsiadów ze zniszczeń wojennych

LESŁAW PETERS

Wojna trwa, giną ludzie, Ukraina ponosi ogromne straty materialne. Nikt nie potrafi dziś określić, ile kraj ten dozna jeszcze zniszczeń, zanim położony zostanie kres rosyjskiej agresji. Mimo to zarówno w samej Ukrainie, jak i w państwach sojuszniczych już teraz debatuje się nad odbudową. Nie ulega wątpliwości, że po zakończeniu walk Ukraina stanie się wielkim placem budowy.

W dyskusjach na ten temat zwraca się uwagę, że odbudowa infrastruktury państwa nie może polegać jedynie na prostym przywróceniu stanu sprzed 24 lutego 2022 r. Ukraina, szczególnie jeśli ma w przyszłości dołączyć do grona państw Unii Europejskiej, musi mierzyć wyżej. Musi stać się państwem nowocześniejszym, także pod względem technologicznym. W tej dziedzinie wiele mogą wnieść polskie szkoły wyższe, od lat wszak współpracujące z uczelniami ukraińskimi. Politechnika Krakowska ma pod tym względem spory zasób doświadczeń i już dziś wnosi wkład w przyszły rozwój Ukrainy.

Nowa sytuacja

Na naszej uczelni od dawna można było usłyszeć przeróżne języki, nie tylko za sprawą działającego na PK Międzynarodowego Centrum Kształcenia, stanowiącego ważny w Polsce ośrodek nauczania obcokrajowców języka polskiego. Od lat na poszczególnych wydziałach prowadzi się zajęcia dla studentów zagranicznych w języku angielskim. Nie brak na PK przybyszów z różnych kontynentów. Jednak kilkanaście ostatnich miesięcy całkowicie odmieniło pejzaż językowy Politechniki.

Gmach Teatru Wielkiego zamyka od strony północnej perspektywę Prospektu Swobody (dawniej: Wałów Hetmańskich) we Lwowie

Na terenie kampusów uczelni, na korytarzach poszczególnych budynków, w salach wykładowych często słychać młodych Ukraińców. Z początku pojawiali się przy ulicy Warszawskiej, nieraz w towarzystwie dorosłych opiekunów – matek, ojców, a nawet całych rodzin – aby zasięgać informacji w sprawie możliwości studiowania na PK. Potem zbierali się w mniejszych lub większych grupach, dyskutując o tematach poruszanych na zajęciach dydaktycznych, jak i o innych sprawach.

Gwoli ścisłości należy wspomnieć, że grupa młodych Ukraińców kształciła się na PK, jeszcze zanim doszło do zesłorocznej napaści Rosji na Ukrainę. Studiowali na tych samych zasadach co inni obcokrajowcy. Również do grona wykładowców już wówczas należeli specjaliści z Ukrainy. Ale to co nastąpiło po 24 lutego 2022 r., gdy wiele ukraińskich uczelni zawiesiło działalność, ograniczając się najwyżej do prowadzenia zajęć w trybie zdalnym i gdy z wschodniej granicy napłynęła do Polski ogromna fala uchodźców, diametralnie zmieniło sytuację.

— Zaraz po 24 lutego pomyśleliśmy, że wśród uchodźców są młodzi ludzie, którzy przez najbliższe miesiące nie będą mieli co ze sobą zrobić. Mieliśmy jednocześnie świadomość, że po zakończeniu wojny priorytetową potrzebą będzie odbudowa Ukrainy — wspomina dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej dr hab. inż. Lucyna Domagała, prof. PK, w tamtym czasie pełniąca funkcję pierwszego prodziekana WIL. — W związku z tym już w końcu lutego 2022 r. rozpoczęliśmy działania mające na celu uruchomienie studiów prowadzonych w języku ukraińskim na kierunku budownictwo. Oferta ta miała być skierowana przede wszystkim do młodych Ukraińców, będących tuż po maturze. Ponieważ w Ukrainie maturę zdaje się w wieku 17 lat, osoby te nie miały problemów formalnych z przekroczeniem polskiej granicy.

Wyzwanie dla kadry i dla studentów

Na WIL przyjęto założenie, że program nauczania młodych Ukraińców nie będzie się różnić od programu obowiązującego w języku polskim. A co z barierą językową? Problem udało się rozwiązać dzięki pracującym na wydziale nauczycielom akademickim z Ukrainy — tym, którzy przyjechali w ramach wymiany, jak i ukraińskim wykładowcom na stałe zatrudnionym na PK. Ponadto przyjęto do pracy profesorów wizytujących oraz specjalistów przybyłych już w trakcie wojny, na co zgodę wydały władze ukraińskie.

Mając tak skompletowany zespół wykładowców, można było podjąć decyzję o rozpoczęciu zajęć w języku ukraińskim na pierwszym roku. Studentów objęto jednocześnie kursem języka polskiego, prowadzonym przez Międzynarodowe Centrum Kształcenia, zakończonym egzaminem, aby od drugiego roku mogli dołączyć do grup kształcących się w języku polskim.

Rektor PK prof. Andrzej Szarata we Lwowie

Rektor Politechniki Lwowskiej Jurij Bobało (drugi z prawej) w towarzystwie rektora PK Andrzeja Szaraty; z prawej — prorektor Politechniki Lwowskiej Natalija Czuchraj, z lewej — przewodniczący Prezydium Konferencji Pracowników Uczelni Mychajto Łobur

Na początku lipca z dwudniową wizytą przebywał we Lwowie rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata. Pierwszego dnia spotkał się z przedstawicielami władz Uniwersytetu Narodowego Politechnika Lwowska i rozmawiał o perspektywach współpracy obu uczelni. W drugim dniu pobytu uczestniczył w uroczystościach upamiętniających profesorów lwowskich, zamordowanych przez niemieckich okupantów w 1941 r.

3 lipca rektora PK przyjął rektor Politechniki Lwowskiej prof. Jurij Bobało. Andrzej Szarata zaproponował odnowienie porozumienia łączącego obie uczelnie. Jurij Bobało wyraził zainteresowanie współpracą, szczególnie w zakresie dotyczącym odbudowy Ukrainy ze zniszczeń wojennych. Politechnika Lwowska jest jedną z trzech ukraińskich uczelni, które doradzają prezydentowi Wołodymyrowi Zelenskiemu w sprawach odbudowy. Dyskutowano również o możliwościach podwójnego dyplomowania studentów ukraińskich. Na Politechnice Lwowskiej rektor PK rozmawiał także z dyrektorem Instytutu Inżynierii Lądowej i Systemów Budowlanych prof. Zinowijem Blicharskim oraz odwiedził założone jeszcze w 1928 r. laboratorium inżynierii wiatrowej. Rozmowy dotyczyły też rozwoju kontaktów w dziedzinie informatyki.

Podsumowując wyniki wizyty, rektor Andrzej Szarata stwierdził, że czterema głównymi nurtami współpracy Politechniki Krakowskiej z Politechniką Lwowską będą: budownictwo, architektura, informatyka i ochrona środowiska. Na te dyscypliny gospodarze

prowadzonych rozmów zwracali szczególną uwagę. Kontakty obu uczelni będą też dotyczyć zagadnień z zakresu m.in. chemii, inżynierii materiałowej i mechaniki. Współpraca obejmować będzie wszystkie wydziały PK.

Drugiego dnia wizyty rektor Andrzej Szarata uczestniczył w uroczystości zorganizowanej w 82. rocznicę zglądzenia profesorów polskich we Lwowie. W nocy z 3 na 4 lipca 1941 r. Niemcy dokonali aresztowań polskich profesorów wraz z rodzinami, po czym nad ranem, na Wzgórzach Wuleckich, dokonali egzekucji zatrzymanych. Zginęli profesorowie trzech uczelni: Uniwersytetu Jana Kazimierza, Politechniki Lwowskiej i Akademii Medycyny Weterynaryjnej. Zamordowany został m.in. pisarz Tadeusz Boy-Żeleński, a pod koniec miesiąca rozstrzelano także Kazimierza Bartła, matematyka z Politechniki Lwowskiej, pięciokrotnego premiera w rządach II RP.

Prof. Andrzej Szarata złożył kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym zamordowanych profesorów. Obecność rektora Politechniki Krakowskiej, jedynego rektora przybyłego z Polski na tę uroczystość, miała charakter symboliczny, bowiem nasza uczelnia szczytowi kontynuowaniem tradycji Politechniki Lwowskiej, z której po wojnie na PK przybyło duże grono jej pracowników.

Pobytek rektora PK w Ukrainie przebiegł bez zakłóceń. Jednak następnego dnia po jego powrocie do Polski rosyjska rakietą trafiła w kompleks budynków w centrum Lwowa.

(ps)

Zdjęcia: Ze zbiorów Politechniki Lwowskiej

Pod pomnikiem ku pamięci profesorów pomordowanych na Wzgórzach Wuleckich; moment złożenia kwiatów od wspólnoty akademickiej PK przez rektora Andrzeja Szarata

Działania te koordynował ówczesny dziekan WIL prof. Andrzej Szarata (dziś rektor Politechniki Krakowskiej) przy udziale całego kolegium dziekańskiego. Dziekan Lucyna Domagała podkreśla ogromną pracę organizacyjną, jaką wykonały dwie osoby z administracji wydziału — pracująca w dziekanacie Beata Szostak i kierownik administracyjny WIL Aneta Samek.

Oferta Politechniki spotkała się z wielkim zainteresowaniem młodzieży ukraińskiej. Zgłosiło się 275 kandydatów, a do egzaminu przystąpiło 230 osób. Ostatecznie zdecydowano się utworzyć dwie grupy studiujące na kierunku budownictwo, na który przyjęto łącznie 72 osoby, oraz grupę na kierunku transport, liczącą 36 osób. Studia dla tych osób są bezpłatne, na analogicznych zasadach co studia dzienne dla obywateli polskich. Wydział otrzymał finansowanie zajęć z Ministerstwa

Edukacji i Nauki. Ministerstwo postawiło wszakże warunek, że przyjęte mogą zostać tylko osoby przebywające w Polsce od 24 lutego 2022 r.

Dziekan Lucyna Domagała zwraca uwagę, że uruchomienie, a następnie prowadzenie tych studiów było również prawdziwym wyzwaniem dla zatrudnionych na WIL ukraińskich wykładowców. Wykazali się oni ogromnym zaangażowaniem i bardzo pomagali przy organizowaniu zajęć. Przetłumaczyli wszystkie potrzebne dokumenty, w tym programy studiów i sylabusy. Później podjęli się również opieki nad studentami z Ukrainy — często osobami mającymi za sobą traumatyczne przeżycia związane z wojną. Funkcję opiekuna studentów z Ukrainy pełni prof. Jewhen Aloszynski.

Studentom z początku trudno było się odnaleźć w nowej rzeczywistości. Ale czas, najwyraźniej, leczył rany. Młodzież ukraińska stworzyła znakomicie zorganizowaną i zintegrowaną strukturę samorządową, podkreśla dziekan Lucyna Domagała. Jeden ze studentów, Kiryło Astaszyn, wszedł w skład samorządu studenckiego WIL.

Poznaj normy europejskie i ukraińskie

Gdy bezpośrednio po agresji rosyjskiej na Ukrainę opracowywano na WIL program kształcenia dla młodych Ukraińców, nikt nie przypuszczał, że wojna potrwa tak długo. Zakładano, że wielu młodych Ukraińców stosunkowo szybko może wrócić do ojczyzny i kontynuować naukę na macierzystych uczelniach. Dziś jest oczywiste, że studenci z Ukrainy pozostaną u nas dłużej. Chodzi o to, aby wykształcenie, jakie otrzymają na PK, umożliwiło im w przyszłości podjęcie pracy w ojczyźnie.

Na Wydziale Inżynierii Lądowej postanowiono, że po drugim roku studiów studenci ukraińscy zostaną przygotowani do pracy również według standardów obowiązujących na ukraińskim rynku budowlanym. — *Nie możemy uczyć ich projektowania konstrukcji wyłącznie zgodnie z obowiązującymi u nas normami europejskimi, bo to może się okazać nieprzydatne na rynku ukraińskim. Normy ukraińskie, wywodzące się ze standardów rosyjskich, zapewne*

Pod pomnikiem Adama Mickiewicza we Lwowie, na placu również noszącym imię naszego wieszca

Lucyna Domagała — dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej PK

jeszcze przez jakiś czas będą obowiązywały w Ukrainie — wyjaśnia dziekan WIL Lucyna Domagała. Po studiach na Politechnice Krakowskiej Ukraińcy będą więc przygotowani do projektowania zarówno zgodnie z normami ukraińskimi, jak i europejskimi.

Władze Wydziału Inżynierii Lądowej od początku były zdecydowane wspierać młodych Ukraińców w ich ambicjach edukacyjnych, nawet bez ministerialnej refundacji kosztów kształcenia, choć byłoby to dla wydziału bardzo dużym obciążeniem finansowym. Prof. Andrzej Szarata, jeszcze gdy był dziekanem WIL, podejmował rozmowy w MEiN w sprawie kontynuacji refundowania tych studiów. Do marca 2024 r. finansowanie studiów dla studentów z Ukrainy będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach. Studia są nieodpłatne.

Nie obejmuje to młodzieży ukraińskiej, która teraz rozpoczyna studia na WIL. Nowy nabór odbył się zgodnie z zasadami obowiązującymi wszystkich innych obcokrajowców, a więc w ramach studiów płatnych. Najlepsi studenci mogą liczyć na refundowanie czesnego. Cieszy fakt, że bardzo dużą gotowość w zakresie fundowania stypendiów wykazują różne przedsiębiorstwa, związane z branżą budowlaną. Dziekan Lucyna Domagała mówi, że od początku w niesienie wsparcia finansowego zaangażowała się firma Mota-Engil. Deklaracje pomocy zgłaszają tacy giganci, jak: ERBUD, Budimex, HOCHTIEF czy Unibep.

Nabór na studia w tym roku jest jednak znacznie mniejszy niż poprzednio. Wynika to ze zmiany ukraińskich przepisów, które ograniczyły młodzieży możliwość opuszczania swego kraju w celu kontynuowania nauki, bowiem różne osoby nadużywały tej możliwości, chcąc uniknąć wcielenia do wojska. Ci, którzy w tym roku wstąpili na WIL PK, będą, tak jak ich ubiegłoroczni koledzy, mogli kształcić się na pierwszym roku w języku ukraińskim.

Specyfika odbudowy ze zniszczeń

Dziekan Lucyna Domagała podkreśla, że studenci, którzy w zeszłym roku rozpoczęli naukę, otrzymali ogromną szansę. Dostali się na bezpłatne studia zagraniczne, na które zapewne wielu z nich nie byłoby stać. Otrzymują teraz rzetelne wykształcenie, zgodne ze standardami otwierającymi drogę do pracy w dowolnym kraju Unii Europejskiej. Wielu wyraża zamiar powrotu do swego kraju, gdzie zostaną przyjęci z otwartymi rękami jako wysoko wykwalifikowani specjaliści. — *Odbudowa Ukrainy będzie przedsięwzięciem na skalę niespotykaną od czasu odbudowy Europy po II wojnie światowej* — mówi Lucyna Domagała.

Mając to na uwadze, rozważa się na WIL możliwość uruchomienia specjalności lub studiów podyplomowych w polskich realiach mało przydatnej, dostosowanej natomiast do specyfiki początkowej fazy odbudowy Ukrainy, kiedy wiele obiektów będzie się nadawało tylko do rozbiórki. Chodzi np. o specjalność wyburzeniową czy też w zakresie recyrkulacji materiałów budowlanych.

Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa wydaje uprawnienia budowlane w zakresie specjalności wyburzeniowej jednej lub dwu osobom rocznie, odpowiednio do naszych potrzeb w tym zakresie, zauważa dziekan Lucyna Domagała. W Ukrainie zapotrzebowanie będzie ogromne. W tej sprawie zostaną przeprowadzone konsultacje z MOIIB i firmami budowlanymi.

Głos architektów

Justyna Kobylarczyk — prodekan Wydziału Architektury PK

Wydział Architektury PK prowadzi od lat ożywioną współpracę naukową i dydaktyczną z wieloma zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Jej przejawem są projekty naukowe, konferencje oraz publikacje o charakterze międzynarodowym, informuje prodekan WA PK prof. Justyna Kobylarczyk. Między innymi efektem współpracy jest projekt naukowy, realizowany wspólnie z pracownikami Kijowskiego

Narodowego Uniwersytetu Budownictwa i Architektury (w ramach programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej). Jego celem jest analiza osiedli mieszkaniowych, zaprojektowanych na bazie idei miasta-ogrodu pod kątem uwarunkowań wynikających z tendencji proekologicznych. Podjęty problem wpisuje się w nowe trendy w zakresie kształtowania obszarów mieszkaniowych, w których cennym elementem jest zieleni.

Nowy wymiar współpracy Wydziału Architektury z partnerami z Ukrainy nadał wybuch wojny. Niespełna trzy miesiące od rozpoczęcia rosyjskiej inwazji, 19 maja 2022 r., odbył się na PK wykład otwarty prof. Oleny Olijnyk poświęcony problemowi odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych. Zaproszona przez prodekan Justynę Kobylarczyk architektka i urbanistka z Wydziału Architektury Narodowej Akademii Sztuki i Architektury w Kijowie, wiceprzewodnicząca Narodowego Związku Architektów Ukrainy, przedstawiła ogrom zniszczeń spowodowanych przez agresora w początkowej fazie wojny, między innymi w Charkowie i Mariupolu.

Główną część swego wystąpienia prof. Olena Olijnyk poświęciła projektom architektów ukraińskich, którzy już wówczas przedstawiali konkretne propozycje remontów i rekonstrukcji uszkodzonych obiektów, a także budowy nowych zespołów urbanistycznych. Mówiła również o zasadach, na których powinien zostać oparty proces odbudowy kraju. Silnie przy tym akcentowała aspekt socjologiczny zagadnienia, wskazując, że tylko koegzystencja różnych warstw społecznych będzie sprzyjać tworzeniu po wojnie społeczeństwa zrównoważonego. Wcześniej serii wykładów prof. Oleny Olijnyk mieli okazję wysłuchać studenci architektury PK.

Wymiana myśli poszerza horyzonty

Na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, mimo trwającej wojny, zajęcia prowadziła także jako *visiting professor*, prof. Julia Iwaszko z Wydziału Architektury Kijowskiego

Narodowego Uniwersytetu Budownictwa i Architektury. Podczas spotkania — zorganizowanego w ramach współpracy Wydziału Architektury PK z Centrum Doskonalenia Badań Naukowych PK — wygłosiła 22 maja br. wykład „Wojna na Ukrainie: między przeszłością a przyszłością”. Wystąpienie zostało zilustrowane fotografiami autorstwa Serhija Belinskiego i Denysa Mychajłowskiego. Dodajmy, że kontakty prof. Julii Iwaszko z polskimi naukowcami sprawiają, iż w swoich koncepcjach odbudowy Ukrainy bierze ona pod uwagę doświadczenia polskie w zakresie podnoszenia kraju z ruin po II wojnie światowej.

Warto wspomnieć, że zarówno prof. Julia Iwaszko, jak i prof. Olena Olijnyk, dość swobodnie posługują się językiem polskim. Aby sprawniej porozumiewać się z polskimi partnerami, prof. Iwaszko zaczęła nawet brać dodatkowe lekcje naszego języka.

Wydział Architektury PK współpracuje także z naukowcami z Lwowa. Podejmowane są wspólne badania naukowe oraz wymienia się doświadczenia w zakresie dydaktyki. Współpraca z ukraińskimi kolegami niesie z sobą wymianę myśli, pomaga spoglądać z szerszej perspektywy na podejmowane problemy, ukazuje nowe horyzonty. Jej efektem są wystąpienia na konferencjach oraz wspólne, wartościowe artykuły. Prof. Justyna Kobylarczyk podkreśla, że jest ich nie tylko dużo, ale — co ważne — ukazują się w wysoko punktowanych czasopiśmie, zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Skala zniszczeń

Wojna w Ukrainie bardzo utrudniła kontakty naukowe, ale ich nie przerwała. Współpraca trwa nadal, głównie dzięki internetowi. Wypracowane jeszcze w trakcie pandemii formy kontaktu *on-line* są nadal kontynuowane.

Z inicjatywy prodekan Justyny Kobylarczyk w maju ubiegłego roku została zorganizowana wystawa „New Old City”, tematycznie powiązana z odbywającą się w tym samym czasie międzynarodową konferencją „Arch-Eco” dla doktorantów i studentów. W wystawie uczestniczyli partnerzy z Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Budownictwa i Architektury. Jako jedyna mogła osobiście przybyć do Krakowa prof. Olena Olijnyk. Trzej profesorowie z Kijowa nadesłali swoje plansze.

Pokazano miasta ukraińskie przed wybuchem wojny, co odnosiło się do części hasła brzmiącej „Old City”, oraz obrazy miast, w których doszło do zniszczeń, do czego odnosiły się słowa „New City”. Zmiany dotyczyły nie tylko spustoszeń w architekturze, ale także zmian w życiu miast. Można było zobaczyć, jak ulice i place, wcześniej pełne ludzi, zamieniły się w puste przestrzenie. Wystawa ukazała skalę zniszczeń dokonanych przez wojnę.

Dalszemu rozwijaniu współpracy Wydziału Architektury PK z architektami ukraińskimi sprzyjają rozpoczęte wspólne badania naukowe, prowadzone między innymi w ramach utworzonego z inicjatywy prof. Justyny Kobylarczyk Eksperymentalnego Centrum Współpracy Międzynarodowej. Znaczącym wsparciem dla podnoszącej się z wojennych ruin Ukrainy będą też ukraińscy studenci, którzy od wielu lat przybywają, by podejmować studia na Wydziale Architektury PK.

Rozpropagować inżynierię materiałową

Również wieloletnią tradycję kontaktów ze specjalistami i młodymi ludźmi z Ukrainy ma Wydział Inżynierii Materiałowej i Fizyki. Ważne miejsce w tej współpracy zajął projekt dydaktyczny „Katamaran,” prowadzony wspólnie z Politechniką Lwowską. Jego celem było przygotowanie podstaw do uruchomienia wspólnych studiów drugiego stopnia z podwójnym dyplomowaniem. Dyplom Politechniki Krakowskiej dla absolwenta ze Lwowa to możliwość podjęcia pracy w firmach działających na terenie Unii Europejskich, w tym także tych, które będą uczestniczyły w odbudowie Ukrainy.

Dariusz Mierzwiński — prodekan Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki PK

Dr inż. Dariusz Mierzwiński, prodekan Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki PK, wyjaśnia, że wszystko zaczęło się przed laty od zamiaru rozpropagowania — zarówno wśród młodzieży w Polsce, jak i poza granicami kraju — prowadzonego na PK kierunku inżynieria materiałowa. Przede wszystkim konieczne było wyjaśnienie, co się kryje pod terminem „inżynieria materiałowa”, bowiem różnym osobom wydawało się wówczas, że kierunek dotyczy

materiałów... włókienniczych. Tymczasem chodzi o szeroką gamę materiałów, w tym np. budowlanych i zbliżonych do budowlanych, np. materiałów geopolimerowych, a także o materiały przydatne w zastosowaniach medycznych czy materiały odpadowe, które można wykorzystywać powtórnie. Dofinansowanie projektu zapewniło Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Szukając możliwości współpracy poza Polską, stwierdzono, że naturalnym kierunkiem jest Ukraina, a w szczególności Politechnika Lwowska, z którą Politechnikę Krakowską łączy bardzo dobre, przyjacielskie wręcz kontakty. Odbyło się kilka wizyt studyjnych na Politechnice Lwowskiej, partnerzy ze Lwowa odwiedzili Kraków.

Kierunek wspólny dla dwu politechnik

Program „Katamaran” rozpoczął się 1 października 2019 r. Był zaplanowany na półtora roku, ale pojawienie się w Polsce w pierwszych miesiącach 2020 r. pandemii koronawirusa utrudniło realizację przedsięwzięcia. Ministerstwo wzięło pod uwagę te okoliczności i wyraziło zgodę na przedłużenie programu. Ostatecznie „Katamaran” dobiegł końca 30 września 2021 r.

W efekcie do MEiN trafił wniosek o wyrażenie zgody na otwarcie kierunku wspólnego dla studentów Politechniki Lwowskiej i Politechniki Krakowskiej. Resort wyraził zgodę i Senat PK podjął uchwałę w sprawie uruchomienia kierunku w roku akademickim 2023/2024, w semestrze letnim (od lutego). Stosowne porozumienia między obu uczelniami zostały podpisane jeszcze w okresie sprawowania urzędu rektorskiego przez prof. Andrzeja Białkiewicza.

— Niezależnie od projektu „Katamaran” i dalszych planów w zakresie dydaktyki prowadzona jest współpraca Politechniki Krakowskiej i Politechniki Lwowskiej w zakresie badań naukowych — dotycząca inżynierii materiałowej — mówi prodekan Dariusz Mierzwiński. — Prowadzone wspólnie badania przynoszą efekty w postaci publikacji, których autorami są pracownicy obu uczelni. Artykuły ukazują się w periodykach znajdujących się na liście MEiN, a także indeksowane są w bazie SCOPUS.

Naukowcy z Politechniki Lwowskiej cenią sobie współpracę z PK także ze względu na dostęp do aparatury, w którą wyposażone są nasze laboratoria. Uczelnie ukraińskie, jako znajdujące się poza obszarem Unii Europejskiej, mają nieraz trudności z zakupem bardziej zaawansowanego sprzętu, a to ogranicza zakres podejmowanych tematów badawczych. Współpracująca z WIMiF PK lwowska badaczka Zoia Duriagina, komentując uzgodniony ostatnio wspólny projekt badawczy, wyraziła żal, że gdyby wcześniej udało się zrealizować ten projekt, być może opracowany zostałby materiał umożliwiający produkcję bardzo wytrzymałych, a przy tym lekkich kamizelek kuloodpornych, które mogłyby uratować życie wielu żołnierzom ukraińskim.

Spotkanie we Lwowie

Przedstawione wyżej przykłady to zaledwie mały fragment prowadzonych na Politechnice Krakowskiej działań na rzecz Ukrainy. Na każdym wydziale uczelni spotkać się można z przykładami polsko-ukraińskiej współpracy, a także z tematami prowadzonych badań, które mogą istotnie wesprzeć gospodarkę naszego wschodniego sąsiada. Stwarzanie warunków do kształcenia przyszłych kadr inżynierskich i współpraca na polu naukowym to główne formy niesienia pomocy walczącemu krajowi. Politechnika Krakowska uczestniczy też w przedsięwzięciach o szerszym wymiarze.

6 czerwca br. odbyła się we Lwowie konferencja „Cluster Collaboration in the Sustainable Region Development” (Współpraca klastrów w zrównoważonym rozwoju regionalnym). Wydarzenie było wpisane w małopolską misję gospodarczą wobec Ukrainy. Zadaniem jest bowiem projektowanie

Lwów jest miejscem pochówku wielkiego polskiego matematyka Stefana Banacha

wspólnych inicjatyw, transfer wiedzy i technologii, a także utrzymywanie komunikacji między klastrami i podmiotami gospodarczymi obu krajów. Animatorem przedsięwzięcia ze strony polskiej był Jerzy Kopeć, dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

W spotkaniu uczestniczyli między innymi przedstawiciele Krakowskiego Parku Technologicznego, Instytutu Łukasiewicza, Klastra Zrównoważona Infrastruktura z Kokotowa, Akademii Górniczo-Hutniczej, a także Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej. CTT PK reprezentował dyrektor dr inż. Jacek Kasz. Konferencja odbyła się w historycznej siedzibie Politechniki Lwowskiej – w pięknej auli, którą zdobi seria alegorycznych obrazów Jana Matejki. Kopie tych dzieł, przedstawiających rozwój cywilizacji ludzkiej, prezentowało w 2018 r. w ramach specjalnej wystawy Muzeum PK.

Bogata oferta PK dla Ukrainy

Przed wizytą we Lwowie dr inż. Jacek Kasz skontaktował się z dziekanami wydziałów PK i zebrał bogatą dokumentację, zarówno na temat podjętych i już zrealizowanych inicjatyw w zakresie współpracy z Ukrainą, jak również potencjalnych działań, mogących wesprzeć naukę, edukację i gospodarkę ukraińską. Po uzupełnieniu o dodatkowe informacje, będące w posiadaniu CTT, dyrektor Kasz zebrał obszerną listę aktywności jednostek PK w dziedzinach ważnych z punktu widzenia odbudowy Ukrainy. Tak sporządzony raport został przedstawiony podczas konferencji we Lwowie.

— Pokazałem uczestnikom konferencji, jak społeczność Politechniki Krakowskiej zareagowała na zaatakowanie Ukrainy oraz co zrobiła do tej pory i co robi nadal, aby wspierać walczący kraj — mówi dyrektor CTT. — Przedstawiłem również, jakie widzimy na Politechnice możliwości dalszej współpracy. Odbudowa Ukrainy będzie się mogła zacząć na pełną skalę dopiero po wygrananiu wojny. Mam świadomość, że dziś debatowanie o odbudowie jest trochę przedwczesne. Ale widzę, że sami Ukraińcy chcą już teraz o tym mówić. Przygotowują się do odbudowy kraju ze zniszczeń i dyskusje na ten temat dodają im otuchy. Dzięki temu jeszcze silniej wierzą w zwycięstwo — podkreśla Jacek Kasz.

Konferencja, która toczyła się w murach Politechniki Lwowskiej, dostarczyła partnerom z Polski wiele cennych informacji dotyczących potrzeb kraju broniącego się przed agresją, a stronie ukraińskiej przyniosła wiedzę na temat potencjału, jakim małopolska nauka i gospodarka może wspierać walczący dziś kraj, który będzie — oby już w nieodległej przyszłości — potrzebował silnego wsparcia w dziele odbudowy ze zniszczeń wojennych. Pokazała też, że choć decydujący głos w sprawie odbudowy będzie należał do dużych instytucji finansowych i firm przemysłowych, to Politechnika Krakowska może wnieść wkład o realnym znaczeniu dla przyszłego rozwoju Ukrainy.

Jacek Kasz — dyrektor Centrum Transferu Technologii PK

Zdjęcia: Jan Zych

Wyprawa Mostowa PK w 2008 r. odwiedziła Ukrainę; na zdjęciu uczestnicy wyprawy pod pomnikiem Bogdana Chmielnickiego na placu Sofijskim w Kijowie

KRONIKA

lipiec

3–4 VII Wizyta rektora Politechniki Krakowskiej prof. Andrzeja Szaraty we Lwowie, udział w uroczystościach upamiętniających mord profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich oraz odwiedziny na Politechnice Lwowskiej i omówienie nowych form współpracy.

8 VII 45. Regaty o Puchar Rektora Politechniki Krakowskiej w Ośrodku Szkolenia Żeglarskiego w Żywcu.

10–21 VII Wizyta delegacji Politechniki Krakowskiej z rektorem prof. Andrzejem Szarata na czterech chińskich uczelniach, m.in. w polsko-chińskiej Międzynarodowej Szkole Inżynierskiej, utworzonej z udziałem Politechniki Krakowskiej, Tianjin Chengjian University i Politechniki Białostockiej, w sprawie dotychczasowej współpracy oraz omówienia nowych form kooperacji naukowej i dydaktycznej.

24 VII Podpisanie porozumienia o współpracy Politechniki Krakowskiej z Wojskową Akademią Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie.

25 VII Podpisanie umowy ramowej o współpracy Politechniki Krakowskiej z partnerem francuskim SUEZ Consulting — SAFEGE S.A.S. Oddział w Polsce.

28 VII Zjazd Rady Naukowej Stowarzyszenia Euroregion Karpaczi Polska w Komańczy, z udziałem rektora prof. Andrzeja Szaraty i ekspertów z Politechniki Krakowskiej.

28–31 VII Udział Akademickiego Chóru PK „Cantata” w Dniach Kultury Polskiej na Laudzie i Żmudzi (Litwa). 29 lipca msza św. oraz występ w ramach XXI Festynu Kultury Polskiej „Znad Issy” w Pacunelach, w obecności ambasadora RP na Litwie Konstantego Radziwiłła. 30 lipca występy chóru PK w Kiejdanach.

Opracowała: Renata Dudek

Pamięci Wiktor Zina

Fot.: Jan Zych

Tablica upamiętniająca postać profesora Wiktor Zina została odsłonięta 11 sierpnia br. w Krakowie przy ulicy Siennej 7, gdzie Profesor miał swoją pracownię. Zmarły w 2007 r. znakomity architekt był związany od czasu studiów z Politechniką Krakowską. Wielką popularność zdobył dzięki telewizyjnym gawędom o zabytkach, które ilustrował rysunkami wykonywanymi w trakcie programu. Ufundowaną przez rodzinę tablicę zaprojektował prof. Władysław Dudek. Inicjatywę wsparło Centrum Aktywności Seniorów „Radosny Senior”. W uroczystości odsłonięcia tablicy uczestniczył prorektor PK dr inż. Marek Bauer.

REKTOR I SENAT

Zarządzenia rektora PK

Zarządzenie nr 57 z 10 lipca 2023 r. w sprawie organizacji Stałego Dyżuru na Politechnice Krakowskiej.

Zarządzenie nr 58 z 25 lipca 2023 r. w sprawie „Regulaminu świadczeń dla studentów Politechniki Krakowskiej”.

Zarządzenie nr 59 z 27 lipca 2023 r. w sprawie przekształcenia Kolegium Nauk Społecznych.

Zarządzenie nr 60 z 31 lipca 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie zasad opracowywania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia na Politechnice Krakowskiej.

Zarządzenie nr 61 z 31 lipca 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie zasad opracowywania programów studiów podyplomowych na Politechnice Krakowskiej.

Zarządzenie nr 62 z 31 lipca 2023 r. dotyczące zmiany „Zarządzenia nr 114 Rektora PK z 28 października 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych do dokumentowania studiów podyplomowych na PK”.

Zarządzenie nr 63 z 31 lipca 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedury w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Komunikaty rektora PK

Komunikat nr 5 z 5 czerwca 2023 r. w sprawie terminu aktualizacji kart opisu stanowisk dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Komunikat nr 6 z 25 lipca 2023 r. dotyczący wprowadzenia zmian w komunikacie w sprawie obowiązku złożenia oświad-

czenia lustracyjnego przez osoby kandydujące na funkcje publiczne w PK.

Komunikaty kanclerza PK

Komunikat nr 1 z 13 czerwca 2023 r. w sprawie odpłatności za zakwaterowanie w Domu Asystenta Politechniki Krakowskiej oraz w lokalach mieszkalnych na Osiedlu Akademickim 8.

Komunikat nr 2 z 30 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany „Komunikatu nr 8 z 24 listopada 2022 r. w sprawie realizacji usług medycyny pracy w 2023 r.”.

Komunikat nr 3 z 6 lipca 2023 r. w sprawie zakupu biletów lotniczych dla pracowników, doktorantów i studentów na trasach zagranicznych.

Sieć Badawcza Łukasiewicz — Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych partnerem Politechniki Krakowskiej: współpraca korzystna dla partnerów i dla regionu

Celem innowacyjne technologie i wymiana kadr

Zawarciem strategicznego partnerstwa nazwał rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata podpisanie umowy między PK a należącym do Sieci Badawczej Łukasiewicz Instytutem Ceramiki i Materiałów Budowlanych. Do zawarcia porozumienia doszło 23 czerwca. Podpisy pod dokumentem złożyli prof. Andrzej Szarata i dyrektor ICiMB dr hab. inż. Paweł Pichniarczyk.

Umowa przewiduje współpracę w zakresie badań naukowych i rozwoju technologicznego. Planuje się wspólne projekty badawcze, a także tworzenie konsorcjów naukowo-badawczych, łącznie z międzynarodowymi, służących do wdrażania innowacyjnych technologii przemysłowych w zakresie zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem Europejskiego Zielonego Ładu. Porozumienie zakłada również wymianę kadry naukowej, organizację staży naukowych oraz praktyk dla studentów.

Podczas uroczystości podkreślono, że znaczącą część pracowników Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych stanowią absolwenci PK. Przypomniano też, że między ICiMB i PK trwa modelowa współpraca, czego nie tak dawnym świadectwem jest podpisanie przez Sieć Badawczą Łukasiewicz — Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych, Akademię Górniczo-Hutniczą, Politechnikę Krakowską i Uniwersytet

Rolniczy listu intencyjnego w sprawie prac badawczych dotyczących bezpieczeństwa pożarowego i ochrony przed hałasem.

Koordynacją podpisanej teraz umowy dwustronnej zajmować się będzie dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej PK dr hab. inż. Lucyna Domała, prof. PK. Jednostki WIL chcą rozwijać współpracę z ICiMB w zakresie takich zagadnień, jak: opracowywanie nowoczesnych niskoklinkierowych spoiw budowlanych, niskoemisyjnych materiałów budowlanych, akustyka budowlana czy akustyka wnętrz. Na współpracę liczy też Wydział Inżynierii Materiałowej i Fizyki, dostrzegając możliwość wspólnego doskonalenia m.in. technologii addytywnych, materiałów termoizolacyjnych czy półfabrykatów i materiałów kompozytowych.

Komentując podpisanie porozumienia, dyrektor ICiMB Paweł Pichniarczyk wskazywał na korzyści płynące nie tylko do obu partnerów umowy, ale także regionu. Będzie to też mocny fundament do ubiegania

Rektor Andrzej Szarata i dyrektor Paweł Pichniarczyk po podpisaniu umowy

się o międzynarodowe projekty badawczo-rozwojowe, np. w programie Horyzont Europa. Sieć Badawcza Łukasiewicz chce być liderem w pozyskiwaniu tego typu środków finansowych, a Politechnika Krakowska jest w zakresie budownictwa znakomitym partnerem do osiągnięcia takich celów, mówił dyrektor Pichniarczyk. Rektor PK Andrzej Szarata podkreślał fakt, że umowa podnosi kooperację obu instytucji na wyższy poziom. Mówił o korzyściach płynących z realizowanych do tej pory staży i wymiany pracowników. Pozytywne efekty tych przedsięwzięć przyczyniły się do podjęcia kolejnych wspólnych działań, m.in. w zakresie promowania doktoratów wdrożeniowych.

Podpisanie umowy odbyło się w wyjątkowym miejscu — w obiekcie ICiMB na Zabłociu, gdzie obok laboratoriów badawczych znajduje się również założona w 1932 r. Krakowska Huta Szkła. Do dziś powstaje tu formowane na gorąco barwne szkło artystyczne, w rękach wysokiej klasy fachowców przybierające kształt pięknych wazonów, pucharów czy pater. Uczestnicy uroczystości mieli okazję obejrzeć proces ręcznego wykonania takiego naczynia za pomocą tradycyjnych narzędzi szklarskich.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Delegacja Politechniki Krakowskiej odwiedziła cztery chińskie uczelnie

Poszukiwanie nowych dróg współpracy

Delegacja Politechniki Krakowskiej, z rektorem prof. Andrzejem Szarata na czele, przebywała w lipcu w Chinach, gdzie złożyła wizyty na czterech uniwersytetach. Dyskutowano o perspektywach współpracy naukowej i dydaktycznej, w tym w ramach Międzynarodowej Szkoły Inżynierskiej, prowadzonej we współpracy z Tianjin Chengjian University i Politechniką Białostocką. W skład delegacji wchodził: dziekan Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej dr hab. inż. Piotr Michorczyk, prof. PK, dr inż. arch. Rafał Zawisza, prof. PK z Wydziału Architektury oraz kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej Katarzyna Baron-Lisiakiewicz.

Podczas wizyty w TCU Katarzyna Baron-Lisiakiewicz przedstawiła ofertę edukacyjną Politechniki Krakowskiej

W pierwszej kolejności delegacja PK udała się na Tianjin Chengjian University (TCU). Rozmowy prowadzono w dniach

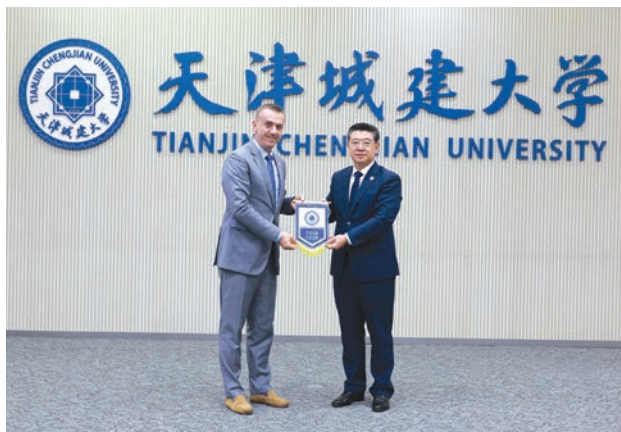
Prezentacja makiety ilustrującej zagospodarowanie centrum miasta Tianjin (Tiencin), od lewej: dr arch. Yaoxuan He (nauczyciel akademicki Szkoły Architektury TCU) oraz Rafał Zawisza, dziekan Piotr Michorczyk, rektor Andrzej Szarata, Katarzyna Baron-Lisiakiewicz i rektor Haili Bai

12–13 lipca. Omówiono m.in. szczegóły procedury podwójnego dyplomowania, w tym warunki prowadzenia obron prac dyplomowych po ukończeniu Międzynarodowej Szkoły Inżynierskiej. W wyniku trójstronnego porozumienia z TCU i Politechniką Białostocką Politechnika Krakowska prowadzi studia wspólne z TCU na kierunkach architektura oraz architektura kraj-

obrazu, zaś Politechnika Białostocka — na kierunkach inżynieria środowiska oraz budownictwo. Podczas lipcowej wizyty dr inż. arch. Rafał Zawisza, prof. PK przedstawił też aktualną działalność Wydziału Architektury PK.

W trakcie rozmów wystąpiono też z ofertą rozszerzenia współpracy o dziedziny wchodzące w zakres działalności innych wydziałów PK. Dziekan WliTCh dr hab. inż. Piotr Michorczyk, prof. PK przedstawił możliwości wspólnych przedsięwzięć w zakresie inżynierii i technologii chemicznej. Mówiono również o budownictwie i transporcie oraz o rozpoczęciu kształcenia we współpracy ze Szkołą Doktorską PK. Polska delegacja miała okazję zapoznać się z bazą laboratoryjną chińskiej uczelni. Strona chińska bardzo poważnie traktuje współpracę z Politechniką Krakowską. W budynku TCU na „polskim” piętrze przybyłych wita biało-czerwona

Rektor TCU prof. Haili Bai (z prawej) wręcza rektorowi PK prof. Andrzejowi Szaracie proporzeczek TCU

flaga, a na zdjęciach można zobaczyć Kraków i gmach główny PK.

14 lipca delegacja PK złożyła wizytę na Tiangong University. 17 lipca prowadzono rozmowy na Wuhan University of Technology, a 19 lipca odwiedzono Guangdong University of Technology. Na Tiangong University i na politechnice w Guangdong — uczelniach, z którymi łączą nas umowy dotyczące m.in. wymiany studenckiej — dyskutowano o dalszym rozwijaniu kontaktów. Na politechnice w Wuhan, uczelni, z którą PK też utrzymuje dobre kontakty, omówiono plany wspólnych przedsięwzięć badawczych i dydaktycznych.

W Chinach studia są płatne, ale uzyskanie wraz z dyplomem uczelni chińskiej dyplomu uczelni europejskiej nie pociąga dodatkowych kosztów, więc jest to bardzo atrakcyjna możliwość. Rektor Andrzej Szarata zwraca uwagę na szczególne zainteresowanie chińskich partnerów współpracą z PK w zakresie architektury. — *To staje się naszym „towarem eksportowym”* — podkreśla. Dodaje, że w kręgu zainteresowań uczelni chińskich są również budownictwo i transport (w tej ostatniej dyscyplinie prof. Andrzej Szarata współpracował już wcześniej z Wuhan University of Technology).

— *Kierunek azjatycki jest dla nas bardzo obiecujący* — konkluduje rektor PK. Mówi, że umowa z Tianjin Chengjian University, jako podstawa udanej współpracy, to dobry punkt wyjścia do rozmów z kolejnymi uczelniami.

(ps)

Zdjęcia: Ze zbiorów TCU

Porozumienie Politechniki Krakowskiej z Wojskową Akademią Techniczną

Współpraca w rozwoju obu uczelni

Zacieśniają się kontakty Politechniki Krakowskiej z Wojskową Akademią Techniczną. 24 lipca w siedzibie WAT w Warszawie doszło do podpisania umowy o współpracy obu uczelni. Porozumienie przewiduje wspólne prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz kształcenie studentów i doktorantów.

Dokument podpisali rektor-komendant WAT gen. bryg. prof. dr hab. inż. Przemysław Wachulak i rektor PK prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata. W uroczystości uczestniczyli dziekani dwóch wydziałów naszej uczelni — Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej dr hab. inż. Maciej Sułowicz, prof. PK i Wydziału Informatyki i Telekomunikacji dr hab. inż. Paweł Pławiak, prof. PK. Ze strony WAT obecny był m.in. prorektor ds. naukowych prof. dr hab. inż. Andrzej Dobrowolski.

W umowie zapisano inicjowanie, prowadzenie i promowanie badań naukowych i prac rozwojowych, doradztwo naukowo-badawcze, konsultacje techniczno-technologiczne i ekspertyzy, a także organizowanie szkoleń, kursów, konferencji naukowych, staży i praktyk oraz inne formy współpracy. Rektor Andrzej Szarata,

komentując podpisane porozumienie, wskazał m.in. na możliwości, jakie przed WAT otwiera wybudowane ostatnio na PK Laboratorium Inżynierii Wiatrowej z tunelami aerodynamicznymi.

Zawarcie umowy poprzedziła wizyta delegacji WAT na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK 30 marca br. Gośćmi WIEiK PK byli dziekan Wydziału Cybernetyki WAT płk dr hab. inż. Zbigniew Tarapata, prof. WAT oraz prodziekan Wydziału Mechatroniki, Uzbrojenia i Lotnictwa płk dr hab. inż. Marek Rośkiewicz, prof. WAT. W trakcie spotkania omówiono potencjalne kierunki i formy współdziałania. Dyskutowano o współpracy naukowo-badawczej w zakresie cyberbezpieczeństwa, odnawialnych źródeł energii, specjalnych układów napędowych, wyrzutni elektromagnetycznych, niekonwencjonalnej robotyki, sensoryki i innych kierunków. Goście z WAT mieli okazję zapoznać się z wybranymi laboratoriami i opracowanymi na WIEiK prototypami.

Moment podpisania porozumienia przez rektora PK Andrzeja Szarata i rektora-komendanta Przemysława Wachulaka. Fot.: Ze zbiorów WAT

Podczas marcowej wizyty na PK przypomniano, że patronami obu uczelni są wybitne postaci polskiej historii i polskiej wojskowości. W przypadku PK to generał Tadeusz Kościuszko, a w przypadku WAT — generał Jarosław Dąbrowski.

(R.)

Lucyna Domagała dziekanem WIL PK

W rezultacie wyboru w maju br. na funkcję rektora Politechniki Krakowskiej prof. Andrzeja Szaraty — dotychczasowego dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej PK — stanowisko to objęła 14 czerwca dr hab. inż. Lucyna Domagała, prof. PK.

Urodziła się w 1970 r. w Krakowie. Studia magisterskie na Wydziale Inżynierii Lądowej PK, w specjalności konstrukcje budowlane, ukończyła z wyróżnieniem w 1993 r. W 1997 r. podjęła pracę na WIL PK, gdzie w 2001 r. obroniła z wyróżnieniem pracę doktorską na podstawie rozprawy „Kształtowanie właściwości lekkich betonów wysokiej wytrzymałości z kruszyw ze spiekanych popiołów lotnych”. W 2015 r. Rada WIL PK nadała jej stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie budownictwo. Podstawę postępowania habilitacyjnego sta-

Fot.: Jan Zych

nowiła monografia „Konstrukcyjne lekkie betony kruszywowe”. W latach 2013–2017 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Materiałów i Konstrukcji Budowlanych, a w latach 2016–2023 — prodziekana WIL PK (I zastępcy).

Przez dwie kadencje Lucyna Domagała była również kierownikiem studiów doktoranckich WIL PK i przedstawicielem dyscypliny inżynieria lądowa, geodezja i transport w Szkole Doktorskiej PK. Jest pracownikiem badawczo-dydaktycznym w Katedrze Inżynierii Materiałów Budowlanych. Jej zainteresowania naukowe związane są z projektowaniem, technologią wykonywania, modyfikacją i badaniami właściwości kompozytów betonowych, w szczególności betonów specjalnych. Jest członkiem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Komisji Budownictwa Oddziału Krakowskiego PAN.

Prywatnie interesuje się historią, turystyką historyczną oraz górską. Jej największą pasją jest jednak muzyka. W latach 1990–2000 była członkiem Akademickiego Chóru PK „Cantata”.

Budowa LAŚ na finiszu

Abyśmy oddychali czystym powietrzem

Trwają ostatnie przygotowania do otwarcia nowego ośrodka badawczego Politechniki Krakowskiej — Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej. Będzie to centrum prowadzące badania ważne z punktu widzenia walki ze smogiem i innymi zjawiskami atmosferycznymi, a więc mające bezpośredni wpływ na jakość życia ludzi zamieszkujących tereny zurbanizowane, w tym Krakowa i miast Małopolski. Planowana działalność LAŚ wzbudziła już zainteresowanie przedstawicieli władz regionu.

Wzniesione na terenie kampusu PK, w Czyżynach Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej będzie zajmowało się badaniami dotyczącymi przewietrzania miast, transportu zanieczyszczeń, dynamicznego oddziaływania na smog, a także systemów wymiany i regeneracji powietrza. Wykonywane analizy będą przydatne w podejmowaniu przez samorządy decyzji w zakresie zagospodarowania przestrzennego obszarów zurbanizowanych. Powstające w LAŚ ekspertyzy pomogą w projektowaniu nowych osiedli i wysokich budynków, a także moderni-

zowaniu istniejącej już infrastruktury.

W czerwcu charakterystyczny budynek LAŚ odwiedził wojewoda małopolski Łukasz Kmita. W lipcu z pracami wykończeniowymi i programem badawczym ośrodka zapoznał się prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. Szczegółowych wyjaśnień udziału pomysłodawcy nowego laboratorium prof. Andrzej Flaga. O znaczeniu inwestycji mówili: rektor PK prof. Andrzej Szarata, prorektor dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK oraz dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej PK dr hab. inż. Lucyna Domagała, prof. PK.

LAŚ wyposażone zostało w dwa tunele aerodynamiczne i nowoczesną aparaturę pomiarową. Obiekt wybudowano dzięki

Podczas wizyty w budynku LAŚ prezydentowi Krakowa Jackowi Majchrowskiemu (drugi z lewej) rektor PK Andrzej Szarata przedstawił założenia działalności nowego laboratorium. W spotkaniu uczestniczyli też: dziekan WIL Lucyna Domagała, prorektor Tomasz Kapecki (z prawej) i kierownik Laboratorium Inżynierii Wiatrowej Andrzej Flaga (z lewej). Fot.: Jan Zych

wspieraniu ze środków unijnych, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.

(R.)

Delegacja Uniwersytetu w Tennessee odwiedziła PK

Politechnikę Krakowską odwiedziła delegacja College of Architecture and Design z Uniwersytetu w Tennessee, w Knoxville (USA). W trakcie rozmów z władzami Wydziału Architektury PK wyrażono chęć kontynuowania współpracy, która trwa od ponad trzydziestu lat. W dniach 26–28 czerwca goście zapoznali się z obiektami, w których WA PK prowadzi działalność dydaktyczną, naukową i wystawienniczą.

W Krakowie przebywali prof. Jason Young, dziekan College of Architecture and Design oraz prof. Carl Lostritto, dyrektor programu „architektura”. W trakcie wizyty spotkali się oni z rektorem PK prof. Andrzejem Szarata, prorektorem ds. kształcenia i współpracy z zagranicą dr. hab. inż. Jerzym Zającem, prof. PK i dziekan WA PK dr hab. inż. arch. Magdaleną Kozień-Woźniak, prof. PK. Rozmowy dotyczyły wymiany studentów i praktyk projektowych. Uzgodniono, że co roku w semestrze letnim wymiana obejmować będzie od 9 do 12 stu-

Goście z Uniwersytetu w Tennessee spotkali się z rektorem PK Andrzejem Szarata. Fot.: Jan Zych

dentów. Oczekuje się, że w najbliższym roku akademickim w semestrze letnim kształcić się będzie na PK 12–13 studentów z Uniwersytetu w Tennessee.

Dla studentów PK pobyt w College of Architecture and Design to możliwość nauki w jednym z najlepszych ośrodków

kształcenia architektów w USA. „Journal of Architectural Education” zaliczył realizowany tam program nauczania architektury do dziesięciu najlepszych w tym kraju.

(R.)

Dla Parku Narodowego — eksperckie wsparcie, dla Politechniki — plenery i badania naukowe

Kierunek: Ojców

Zaledwie kilkanaście kilometrów od Krakowa zaczyna się jeden z najbardziej urokliwych zakątków naszego kraju — Ojcowski Park Narodowy. Liczne jaskinie z zamieszkującymi je nietoperzami, słynna Grota Łokietka, skały o fantastycznych kształtach, jaworowy las, rzadkie gatunki zwierząt objętych ochroną, ślady działalności ludzi żyjących przed tysiącami lat — wszystko to tworzy w sumie fenomen przyrodniczy i kulturowy.

Dzięki zawartej na początku lipca br. umowie obszar ten otrzyma wsparcie ze strony specjalistów Politechniki Krakowskiej, zaś uczelnia znajdzie nowe pole do rozwoju działalności naukowej i dydaktycznej. Porozumienie zostało podpisane przez rektora PK prof. Andrzeja Szaratę i Tomasza Gierata, dyrektora Ojcowskiego Parku Narodowego. Koordynatorem przedsięwzięcia jest prorektor PK dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK.

Ojcowski Park Narodowy, choć jest najmniejszym parkiem narodowym w Polsce (bywa porównywany do dolinek szwajcarskich), boryka się z wieloma problemami. Fachowych ekspertów potrzebują znajdujące się na terenie parku budynki, które stoją w otoczeniu bujnej zieleni, przez co dają się im we znaki wilgoć. Ocena stanu ich zachowania jest też potrzebna ze względu na zaawansowany wiek obiektów. Problemem są osuwiska ziemi. Specyfika terenu sprawia, że drzewa są płytko ukorzenione i przewracają się podczas silnych wichur, w tym także na ciągi piesze.

Budynek dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego

Prorektor Tomasz Kapecki zwraca uwagę, że Politechnika Krakowska ma wielu specjalistów, którzy mogą pomóc w rozwiązaniu wielu problemów. Daje przykład budynku obok siedziby władz parku. Mieściły się w nim pokoje gościnne, restauracja, sala konferencyjna, lecz trzeba było go zamknąć z powodu osiadania fundamentów atakowanych przez wilgoć. Na PK ekspertem zajmującym się tego typu sprawami jest dr inż. Roman Paruch, prof. PK, który zabezpieczał przed wilgocią zabytkowe obiekty na kampusie uczelni przy ulicy Warszawskiej, przypomina prorektor.

— *Mamy specjalistów, którzy mogą pomóc w rozwiązaniu wielu problemów Ojcowskiego Parku Narodowego. Pracownicy Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki są ekspertami w zakresie tematów związanych z wodą. Pracownicy Wydziału Inżynierii Lądowej dysponują wiedzą dotyczącą zagadnień konstrukcyjnych budynków. Pracownicy Wydziału Architektury mogą wykonywać prace inwentaryzacyjne, proponować koncepcje urbanistyczne, wytyczać szlaki. Szczególnie duże pole do popisu otwiera się tu dla specjalistów w zakresie architektury krajobrazu — mówi prorektor.*

Tomasz Kapecki dodaje, że także PK współpraca przyniesie istotne korzyści. Przed studentami otwiera się możliwość uczestniczenia w plenerach rysunkowych i malarskich oraz ćwiczeń projektowych na terenach cennych przyrodniczo. Późniejsza prezentacja wykonanych prac, poddanie ich pod osąd publiczny tam, gdzie zostały wykonane, będzie też

Podczas wizyty w Ojcowskim Parku Narodowym prorektor Tomasz Kapecki, koordynator porozumienia ze strony Politechniki Krakowskiej, wymienił podpisane egzemplarze umowy z dyrektorem OPN Tomaszem Gieratem

ciekawym doświadczeniem dla młodych ludzi. Z kolei dla pracowników park stanowi interesujące pole do prowadzenia badań, które owocować będą publikowaniem prac naukowych.

Prorektor podkreśla, że temat szczególnie leży mu na sercu. Propozycja nawiązania współpracy wyszła od dyrektora Ojcowskiego Parku Narodowego jeszcze za życia rektora PK prof. Andrzeja Białkiewicza. Rektor miał na uczelni zwyczaj wstępować od czasu do czasu do Tomasza Kapeckiego, aby porozmawiać o bieżących sprawach. Podczas jednej z takich wizyt powiedział o propozycji dyrektora Tomasza Gierata.

— *Rektor zapytał, czy mógłbym zająć się tą sprawą — wspomina Tomasz Kapecki. — Odpowiedziałem: oczywiście. To był ostatni raz, kiedy rektor mnie odwiedził. Gdy umarł wkrótce później, postawiłem sobie za punkt honoru, że muszę doprowadzić tę sprawę do końca.*

Realizacja zapisów umowy rozpocznie się wraz z początkiem obecnego roku akademickiego.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Krakowska konferencja w stulecie Towarzystwa Urbanistów Polskich

Urbanistyka wczoraj i dziś

Piękny jubileusz stulecia działalności obchodzi w tym roku Towarzystwo Urbanistów Polskich. Z tej okazji TUP, silnie związane z Krakowem i krakowskim środowiskiem urbanistycznym, zorganizowało w naszym mieście konferencję jubileuszową „100 lat TUP na tle przeobrażeń Krakowa”. Obrady toczyły się 16 czerwca w Sali Obrad Rady Miasta.

Znacząca rola w tym wydarzeniu przypadła Politechnice Krakowskiej, uczelni, która od prawie osiemdziesięciu lat kształci architektów i urbanistów. Liczne grono przedstawicieli uczelni i osób z nią związanych uczestniczyło w czerwcowym spotkaniu. Zebrani uczcili chwilą ciszy zmarłych ostatnio członków TUP, będących zarazem wieloletnimi pracownikami PK — Zbigniewa Zuziaka i Andrzeja Hrabca.

Przybyłych powitał prezes krakowskiego oddziału towarzystwa dr inż. arch. Marcelego Łasocho. Prezes TUP dr inż. arch. Tomasz Majda przypomniał, że choć towarzystwo zostało założone w 1923 r. w Warszawie, przełomowe znaczenie dla polskiej urbanistyki, metod jej uprawiania, miał plan Wielkiego Krakowa podjęty krótko przed wybuchem I wojny światowej i wcielany w życie w latach następnym. W Krakowie też, w 1930 r., odbyło się pierwsze posiedzenie TUP zorganizowane poza Warszawą. Dziś oddział krakowski należy do najdynamiczniej rozwijających się w Polsce, mówił Tomasz Majda. Odczytano

okolicznościowe adresy gratulacyjne prezydenta Krakowa, przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wojewody małopolskiego.

List do prezesa Marcelego Łasocho skierował również rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata. „Z okazji jubileuszu 100-lecia powstania Towarzystwa Urbanistów Polskich, w imieniu własnym i społeczności akademickiej Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki — składam Panu wyrazy uznania i serdeczne gratulacje. Jubileusz TUP stanowi dobrą okazję, by przypomnieć wybitnych założycieli, członków Towarzystwa, znamienite postaci organizacji, uczonych i specjalistów, którzy mieli zaszczyt budować struktury Towarzystwa Urbanistów Polskich” — napisał rektor PK. List odczytał prorektor PK dr hab. inż. arch. Jerzy Zająć, prof. PK.

— *Działalność urbanistyczna dotyczy jakości przestrzeni, wynika ze świadomości wagi kultury planowania przestrzennego, które powinno być oparte na silnych podstawach naukowych. Stąd biorą się tak silne więzy wydziału z towarzystwem* — powiedziała z kolei dziekan Wydziału Archi-

List gratulacyjny od rektora PK przekazał na ręce prezesa Marcelego Łasocho prorektor PK Jerzy Zająć

tektury PK dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak, prof. PK. — *Do towarzystwa należeli i należą znamienici nasi profesorowie, dydaktycy i badacze. Wspomnę o obecnej z nami prof. Barbarze Bartkiewicz; są też prof. Andrzej Wyżykowski i prof. Aleksander Böhm, którzy przez lata na wydziale prowadzili badania i kształcili pokolenia urbanistów polskich. Pani Profesor, jako prezes oddziału krakowskiego towarzystwa, zawsze bardzo dbała o to, żeby więzy towarzystwa z wydziałem były silne, za co bardzo dziękuję* — mówiła Magdalena Kozień-Woźniak, zwracając przy okazji uwagę, że z wydziałem związany jest też obecny prezes oddziału krakowskiego TUP.

— *Towarzystwo Urbanistów Polskich jest dla naszego wydziału bardzo ważną platformą wiążącą nasz świat akademicki ze światem praktyków, gdyż dzięki niej możemy dzielić się naszą wiedzą, prezentować nasze metody badawcze, a równocześnie poznawać realne potrzeby polskich miast, tak jak to dzisiaj będziemy robić, mówiąc o Krakowie* — podkreśliła dziekan WA PK.

Uczestnicy konferencji skupili się głównie na dziejach TUP w kontekście przeobrażeń Krakowa, podzielonych na trzy okresy. Retrospekcji najwcześniejszego etapu, obejmującego lata 1923–1945, dokonała prof. Barbara Bartkiewicz. Omówienie następnym dwóch etapów miało charakter paneli. Okres 1945–1990 przedstawił: prof. Aleksander Böhm jako moderator,

W panelu na temat krakowskiej urbanistyki lat 1945–1990, moderowanym przez Aleksandra Böhma (z prawej), uczestniczyli (od lewej): Andrzej Kulig, Andrzej Wyżykowski i Krzysztof Skalski; przysłuchiwał się Marcelego Łasocho (na drugim planie)

Andrzej Kulig (zastępca prezydenta Krakowa w latach 1985–1990), Krzysztof Skalski i Andrzej Wyżykowski. Uczestnikami panelu, obejmującego lata 1990–2023, byli: Małgorzata Przybysz-Ławnicka jako moderator, Jacek Banduła (wiceprezes oddziału krakowskiego TUP), Jan Friedberg i Barbara Zastawniak. Podjęto też próbę nakreślenia perspektyw TUP na kolejne sto lat. Zadania tego podjęli się: dr hab. inż. arch. Kinga Racoń-Leja, prof. PK jako moderator, Elżbieta Kaczmarska, Marcei Łasocha i Kazimierz Walasz.

Mimo jubileuszowego charakteru wydarzenia debata nie toczyła się wyłącznie w odświeżonym nastroju. Dokonano merytorycznej oceny, nie unikając opinii krytycznych. Szczególnie gorzko zabrzmiały wypowiedzi osób wskazujących na znaczne obniżenie w ostatnim okresie rangi urbanistyki z powodu presji wywieranej na projektantów w warunkach gospodarki rynkowej. Pojawił się nawet postulat wydania podręcznika ze wskazówkami, jak urbanista powinien zachować się w konkretnych, budzących wątpliwości sytuacjach. Mówiono o zagrożeniach płynących z lekceważenia opinii urbanistów.

Podsumowania konferencji dokonała komisja pod przewodnictwem prof. Anny Agaty Kantarek. Rekapitulując liczne wypowiedzi, które padły w trakcie debaty, sekretarz oddziału krakowskiego TUP Piotr Langer skonstatował, że zawód urbanisty rysuje się w czarnych barwach. Paulina Liszka z zarządu oddziału krakowskiego

TUP zauważyła w swojej konkluzji, iż z licznych głosów można było wysnuć wnioski o... zniknięciu tego zawodu w Polsce. O wiele bardziej optymistycznie zabrzmiała podana też przez Paulinę Liszkę informacja, iż w jubileuszowej konferencji uczestniczyło około stu osób.

W przerwie obrad nastąpiło ogłoszenie wyników konkursu na najlepsze prace dyplomowe z zakresu urbanistyki, planowania przestrzennego i architektury krajobrazu, obronione w 2022 r. W kategorii prac wykonanych na studiach pierwszego stopnia przyznano wyróżnienie, które otrzymał Łukasz Byś; promotorem pracy była dr hab. inż. arch. Katarzyna Hodor, prof. PK.

W kategorii prac wykonanych na studiach drugiego stopnia nagrodzono trzy prace i wyróżniono jedną. Pierwsze miejsce zdobyła Michalina Zyga za pracę „Pamięć Podzamcza. Rewitalizacja dawnej dzielnicy żydowskiej w Lublinie”; promotorem był dr inż. arch. Damian Poklewski-Kozieł. Drugie miejsce zajęli *ex aequo*: Aleksander Sielecki za pracę „Dostosowanie infrastruktury do ruchu pieszego na obszarze dzielnicy VIII Dębni w świetle koncepcji *walkability*” (promotor: dr hab. Grzegorz Micek, prof. UJ) oraz Aleksandra Gońda i Szymon Chromika za pracę „Projekt parku metropolitalnego w dzielnicy Orłowo — analiza i możliwości kształtowania powiązań między górnym i dolnym tarasem Gdyni” (promotor: dr hab. inż. arch. Katarzyna Łakomy, prof. PK, promotor pomocniczy: dr inż. arch. Miłosz Zieliński). Wyróżniono pracę Wojciecha

Brzyskiego, promotorem była dr hab. Agnieszka Kwiatek-Sołtys, prof. UP.

Patronatem honorowym konferencję objęli: minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński, wojewoda małopolski Łukasz Kmita, marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski, prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, dyrektor NIAU Bolesław Stelmach, rektor PK Andrzej Szarata, dziekan WA PK Magdalena Kozień-Woźniak i przewodniczący KUiA PAN Oddział w Krakowie Mateusz Gyurkovich. „Nasza Politechnika”, obok TVP Kraków i czasopisma „Architektura & Biznes”, była jednym z patronów medialnych wydarzenia.

*

Swój jubileusz TUP uczciło także wydaniem okolicznościowej książki „Stulecie Towarzystwa Urbanistów Polskich 1923–2023” (Warszawa 2022), opublikowanej przez TUP i Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki. W pracy przedstawiono dzieje organizacji na tle szkieletowo zarysowanych przemian politycznych i społeczno-gospodarczych w Polsce. W części końcowej znalazło się obszerne kalendarium przygotowane dzięki staraniom wielu członków wszystkich oddziałów terenowych TUP. Cenną publikację otrzymały wszystkie osoby przybyłe na krakowską konferencję.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Uczestnicy konferencji jubileuszowej TUP na wspólnym zdjęciu w holu budynku krakowskiego magistratu

Najlepszy absolwent w historii Szkoły Biznesu PK wspomina:
To był fantastycznie spędzony czas!

W nagrodę Kościuszko z... geopolimeru

Dobiegła końca XXXIV edycja Polsko-Amerykańskiej Szkoły Biznesu — programu MBA Politechniki Krakowskiej, prowadzonego we współpracy z Central Connecticut State University (CCSU) w New Britain, w stanie Connecticut. Podczas ceremonii zakończenia kolejnego cyklu kształcenia najwięcej wyrazów uznania zebrał Przemysław Dragon z Połańca, który — jak podkreśliła dyrektor szkoły dr inż. Jolanta Szadkowska — osiągnął najlepszy wynik w dotychczasowej historii szkoły.

Na uroczystość, która odbyła się 30 czerwca na Wydziale Mechanicznym PK, przybył przedstawiciel Konsulatu USA w Krakowie — konsul ds. polityczno-ekonomicznych Todd Crawford. Władze uczelni reprezentowali prorektor prof. Dariusz Bogdał oraz dziekan Wydziału Mechanicznego, prof. Jerzy Śladek, który udziela gościny Polsko-Amerykańskiej Szkole Biznesu.

Gościem honorowym wydarzenia była Dominika Nawrocka z zarządu firmy HEINEKEN Global Shared. Wygłosiła wykład zamykający XXXIV edycję szkoły, zatytułowany „Znaczenie marki pracodawcy we współczesnym biznesie”. Wśród gości obecnych na uroczystości była dziekan Wydziału Architektury dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak, prof. PK.

Za najlepsze wyniki w nauce dyplomem prymusa nagrodzonych zostało troje

Najlepsi absolwenci XXXIV edycji Szkoły Biznesu PK, nagrodzeni dyplomami prymusa: Przemysław Dragon, Dominika Mazur i Arkadiusz Kil — w towarzystwie prorektora PK Dariusza Bogdała, konsula Todda Crawforda oraz dziekana Jerzego Śladka

studentów: najwyżej oceniony Przemysław Dragon oraz Arkadiusz Kil i Dominika Mazur. Przemysław Dragon otrzymał też dyplom oratora, wygrywając konkurs na najlepszą prezentację pracy końcowej, przy czym uzyskał najwięcej wskazań w historii wszystkich dotychczasowych edycji szkoły.

W swojej pracy „Analiza finansowa Uzdrawiska Rabka SA” Przemysław Dragon szczegółowo zbadał strukturę przychodów i kosztów spółki oraz przedstawił model prezentowania danych finansowych spółki dla organów nadzorczych. W podsumowaniu zawarł propozycje działań na rzecz poprawy kondycji finansowej spółki Uzdrawiska Rabka SA. Na podkreślenie zasługuje fakt, że poddana analizie firma znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej i niekoniecznie byłoby ją stać na zlecenie tak drobiazgowego opracowania. Sama inicjatywa podjęcia tego tematu spotkała się z przychylnością zarządu spółki, a gotowe opracowanie wykorzystano w bieżących działaniach.

Przemysław Dragon jest kierownikiem Działu Kontrolingu Biznesowego i Ubezpieczeń w firmie Enea Elektrownia Połaniec SA. Szkołę Biznesu na PK wybrał, kierując się pozytywnymi opiniami wcześniejszych absolwentów. Okres nauki wspomina bardzo miło. Mówi: — *To był fantastycznie spędzony czas ze względu na poznanych ludzi,*

Przemysław Dragon, ze specjalną nagrodą — statuetką przedstawiającą patrona Politechniki Krakowskiej Tadeusza Kościuszki — w towarzystwie Jolanty Szadkowskiej, dyrektor Szkoły Biznesu PK

w tym wykładowców. Spotkałem tu osoby z różnych branż, pracujące na różnych szczeblach zarządzania. Można się było od nich wiele dowiedzieć na temat pracy w innych firmach. Zajęcia były bardzo ciekawe.

Najlepszy absolwent bardzo chwali też samą organizację zajęć i opiekę rozłożoną nad słuchaczami, wręcz matczyne podejście. — *Po dwu latach pandemii to było super. Wytworzyła się niemal rodzinna atmosfera. Dziś nieczęsto można spotkać się z czymś takim* — dodaje.

Dla podkreślenia podwójnego sukcesu Przemysław Dragon został wyróżniony, jako pierwszy absolwent Szkoły Biznesu, nagrodą specjalną. Otrzymał popiersie Tadeusza Kościuszki wykonane z... geopolimeru — syntetycznego kamienia opracowanego przed kilku laty przez zespół pod kierunkiem dr. hab. inż. Janusza Mikuły, prof. PK (obecnego dziekana Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki). Materiał ten, ze względu na swoje właściwości, może być używany do wykonywania odlewów. Pomysł użycia geopolimeru do sporządzenia odlewów popiersia patrona PK wyszedł od prof. Leszka Wojnara.

(ps)
Zdjęcia: Piotr Gibas

Łączy ich Politechnika i chęć nawiązywania nowych relacji

Platforma dla przedsiębiorczych absolwentów

Na Politechnice Krakowskiej powstał Klub Biznesu. Ma stanowić platformę, która umożliwi przedsiębiorczym absolwentom PK budowanie silnych relacji partnerskich i biznesowych oraz poszukiwanie płaszczyzn współpracy z uczelnią. Przewidziano też wspieranie władz rektorskich PK pomysłami i doświadczeniami, służącymi rozwojowi uczelni w skali międzynarodowej.

Pomysłodawcami Klubu Biznesu PK są: Izabela Paluch (prezes zarządu INTECH PK Sp. z o.o. i prezes zarządu Stowarzyszenia Wychowanków PK), Paweł Domino (prezes zarządu Fundacji Politechniki Krakowskiej), Sławomir Olejnik (prezes zarządu Fundacji Polska Innowacyjna i założyciel Deep Tech CEE Summit), Marcin Styryna (członek Rady Uczelni PK, współzałożyciel i prezes BotBox Sp. z o.o.).

— *Dążymy do tego, aby klub stał się miejscem spotkań, wymiany doświadczeń oraz budowania nowych projektów i inicjatyw, przynoszących korzyści absolwentom i społeczności akademickiej. Niezwykle istotne jest utrzymanie więzi i budowanie przynależności absolwentów do społeczności Politechniki Krakowskiej* — mówi Paweł Domino.

W kwietniu br. pomysłodawcy Klubu Biznesu Politechniki Krakowskiej zorganizowali debatę otwartą z udziałem m.in. przedsiębiorców, będących absolwentami PK oraz pracowników uczelni. Celem było sprawdzenie zainteresowania przynależnością do klubu oraz określenie warunków, jakie klub powinien spełniać, aby był atrakcyjny dla stron. Absolwenci wyrazili zainteresowanie uczestnictwem w elitarnych spotkaniach i projektach, które przyczynią się do rozwoju ich przedsiębiorstw, z korzyścią również dla uczelni.

Do inauguracyjnego spotkania klubu z udziałem licznie przybyłych przedsiębiorców doszło 28 czerwca. Obecny był rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata. Podczas spotkania Sławomir Olejnik przedstawił prezentację „Przedsiębiorcy, uczelnie, współpraca — inspirujące case studies”, zawierającą przykłady współpracy przedsiębiorców z uczelniami w Polsce i na świecie. Prezentacja stanowiła inspirację do dalszej dyskusji o działalności klubu.

— *Klub Biznesu PK to idealne miejsce dla tych przedsiębiorców, którym zależy na nawiązaniu nowych kontaktów i zwiększeniu skali swojej działalności* — podkreśla

prezes SWPK Izabela Paluch. — *W trakcie dedykowanych spotkań członkowie klubu będą mieli możliwość integracji na wielu płaszczyznach, zarówno zawodowych, jak i towarzyskich, co gwarantuje inną optykę budowania partnerskich relacji i szukania inspiracji do rozwoju dużych przedsięwzięć biznesowych, lokalnie i globalnie. Usytuowanie klubu przy Politechnice Krakowskiej to silny atut, dający obu stronom, tj. uczelni i klubowiczom, dostęp do wiedzy i informacji, a w konsekwencji — realizacji potrzeb. Polecam udział w Klubie Biznesu PK zarówno organizacjom o ugruntowanej rynkowej pozycji, jak również początkującym przedsiębiorcom i start-upom; wszystkim, którzy szukają dobrych relacji i rozwoju* — mówi Izabela Paluch.

— *Wierzymy, że nasze wspólne doświadczenia i wiedza mogą być inspiracją dla innych przedsiębiorczych absolwentów oraz przynosić korzyści Politechnice Krakowskiej. Jednocześnie na bieżąco chcemy nasze pomysły konfrontować z oczekiwaniami odbiorców, aby byli zaangażowani w proces tworzenia i rozwijania Klubu* — dodaje prezes Fundacji PK Paweł Domino.

(jg)

Uczestnicy spotkania inicjującego działalność Klubu Biznesu PK. Fot.: Jan Zych

Piotr Szuster z PK współtwórcą sukcesu „thundeR”

Te algorytmy ostrzegają NASA i EUMETSAT

Pracownik Wydziału Informatyki i Telekomunikacji Politechniki Krakowskiej Piotr Szuster, znany także ze swej działalności w Stowarzyszeniu „Polscy Łowcy Burz — Skywarn Polska”, zaprezentował wyniki swej pracy naukowej na forum międzynarodowym. Jego naukową pasją są techniki integracji danych i meteorologia, zwłaszcza zjawiska konwekcyjne, czyli związane z przenoszeniem ciepła pomiędzy masami powietrza.

Podczas jedenastej edycji konferencji poświęconej gwałtownym burzom (11th European Conference on Severe Storms) wraz z dr. Mateuszem Taszarkiem oraz dr. Bartoszem Czerneckim, pracownikami naukowymi Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przedstawił informatyczne narzędzie, które powstało dzięki tej współpracy. Pozwala ono dokładniej określać parametry procesów zachodzących w troposferze, odpowiedzialnych za niebezpieczne zjawiska konwekcyjne. Opracowane rozwiązanie to biblioteka oprogramowania „thundeR” (zaimplementowana w języku R), przeznaczona do wykonywania obliczeń parametrów termodynamicznych oraz kinematycznych, istotnych w modelowaniu głębokiej i wilgotnej konwekcji (ang. *Deep Moist Convection*, DMC), czyli w procesie gwałtownego powstawania chmur typu *Cumulonimbus*, generujących wyładowania atmosferyczne. Piotr Szuster odpowiadał za projektowanie i implementację wydajnego silnika opro-

gramowania oraz algorytmów obliczeniowych. Pracę nad oprogramowaniem rozpoczął jeszcze jako student, kontynuował jako pracownik WIIIT PK. Podczas konferencji wręczono nagrody dla wyróżniających się autorów publikacji z dziedziny klimatologii. W tym roku EMS (European Meteorological Society) przyznało ją Mateuszowi Taszarkowi, współautorowi pracy o „thundeR”.

Nie tylko na konferencji dostrzeżono walory „thundeR”. Algorytmy wykorzystuje w swych pracach Centrum Badawcze NASA Langley, znany ośrodek badań w dziedzinie aeronautyki, eksploracji przestrzeni kosmicznej oraz studiów nad zmianami klimatu oraz Europejska Organizacja Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT). Oprogramowanie, jak dotąd, było stosowane do opracowania danych ponad 20 publikacji naukowych w dziedzinie klimatologii.

Konferencja ECSS odbyła się w dniach 8–12 maja 2023 r. w Bukareszcie, w Rumunii. Spotkania z tego cyklu organizowane są co 2 lata. European Severe Storms Laboratory (ESSL), organizator konferencji, stawia sobie za cel wspieranie badań nad niebezpiecznymi zjawiskami atmosferycznymi i edukowanie w tym zakresie synoptyków, meteorologów, klimatologów, naukowców, ale i decydentów. Prowadzi europejską bazę danych o niekorzystnych warunkach pogodowych, stanowiącą cenne źródło do badania trendów klimatycznych, dynamiki burz.

Z kolei na 37th International ECMS Conference on Modelling and Simulation, konferencji, która odbyła się w dniach 20–23 czerwca 2023 r. we Florencji, Piotr Szuster przedstawił nowy algorytm, pozwalający na śledzenie komórek burzowych, odwołujący się do idei JPDA (*Joint Probabilistic Data Association*), wykorzystywanej przez wojsko. JPDA to technika asocjacji danych, wykorzystywana w śledzeniu

Współtwórcy „thundeR” (od lewej): Piotr Szuster, Bartosz Czernecki i Mateusz Taszarek

wielu obiektów w czasie i w przestrzeni, opierając się na wyznaczeniu prawdopodobieństwa przypisać wszystkich możliwych par pomiarów i ścieżek.

✧

Piotr Szuster jest asystentem naukowo-dydaktycznym w Katedrze Informatyki Politechniki Krakowskiej. Tytuł magistra inżyniera uzyskał na PK w 2016 r. Obecnie jest doktorantem na Wydziale Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie i przygotowuje pracę doktorską pod opieką dr hab. Joanny Kołodziej, prof. PK.

Aktualnie zajmuje się technikami integracji danych w odniesieniu do prognozowania meteorologicznych zjawisk związanych z konwekcją w tzw. okresie krótkim, „na teraz” (*nowcasting*).

Jest członkiem zarządu Skywarn Polska, stowarzyszenia, które bada, dokumentuje, prognozuje groźne zjawiska meteorologiczne oraz ostrzega przed nimi. Współpracuje z firmą Respect Energy SA jako meteorolog.

(J. K., R.)

Zdjęcia: Ze zbiorów Piotra Szustera

Piotr Szuster i Kristopher Bedka z NASA

Nagrodzono najlepsze projekty kół naukowych

Dobiegła końca rywalizacja studentów skupionych w kołach naukowych na Politechnice Krakowskiej. Od 11 do 16 maja odbyły się sesje wydziałowe, a 1 czerwca nastąpił finałowy etap Uczelnianej Sesji Kół Naukowych. Zakwalifikowano do niego 70 prac, w tym 60 wykonanych przez studentów i 10 przygotowanych przez doktorantów.

Wśród studentów pierwsze miejsce zajęła inż. Kornelia Sowa z Koła Naukowego Inżynierii Wzornictwa Przemysłowego „Form&Function” — studentka pierwszego roku studiów drugiego stopnia na Wydziale Mechanicznym. Przedstawiła ona projekt „Handy support — nakładka ułatwiająca chwyt dla osób z niepełnosprawnościami”. Miejsce drugie przyznano inż. Julii Sadlik z Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki, autorce pracy „Bio-aktywne materiały polimerowe na bazie kolagenu i placenty”. Miejsce trzecie zajął inż. Piotr Demkowicz z Wydziału Inżynierii Lądowej, twórca projektu „Analiza numeryczna konstrukcji ciągnowych na przykładzie kładki wstęgowej”.

W gronie doktorantów zwyciężył mgr inż. Michał Dymek z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej (Koło Naukowe Chemii i Technologii Organicznej), autor projektu „Molecular modeling as a method of designing innovative pepti-

des for cosmetics applications”. Miejsce drugie zajął mgr inż. Łukasz Sołtysek z Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej za pracę „Monitoring oraz wstępna diagnostyka odbiorów zasilanych z rozdzielnic cyfrowych zgodnych z przemysłem 4.0”. Miejsce trzecie przyznano mgr. inż. Krystianowi Leskiemu i mgr. inż. Przemysławowi Lutemuz Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej, autorom projektu „Two-component fluidized bed of corundum and silica gel for application in the waste fuels thermal transformation processes”.

Prace przedstawione w postaci posterów oceniało jury złożone z pełnomocników dziekanów do spraw kół naukowych: dr inż. arch. Farid Nassery (WA), dr Małgorzata Zajęcka (WliT), dr inż. Zbigniew Pilch (WIEiK), dr inż. Damian Wieczorek (WIL), dr inż. Paweł Karbowniczek (WIMiF), dr inż. Bernard Twaróg (WIŚiE), dr inż. Magdalena Malinowska (WliTCh), dr inż. Anna Boratyńska-Sala (WM). Jurorzy nie oceniali posterów przygotowanych na wydziałach, które reprezentowali.

Kornelia Sowa laureatka I miejsca Uczelnianej Sesji Kół Naukowych PK wśród studentów prezentuje nakładkę ułatwiającą chwyt dla osób z niepełnosprawnościami. Fot.: Jan Zych

Laureaci nagród otrzymali „Bony na rozwój”, mające formę zwrotu kosztów wyjazdów na konferencje, seminaria, konkursy naukowe i techniczne, szkolenia oraz zakup literatury, licencji, oprogramowania. Przyznano im też dodatkowe punkty do stypendium rektora. Nazwiska laureatów ogłoszono podczas uroczystej gali w pawilonie konferencyjno-wystawowym „Kotłownia”. Postery zostały zaprezentowane na dziedzińcu kampusu Politechniki przy ulicy Warszawskiej.

(R.)

Wyróżnienie dla Julii Radwan-Pragłowskiej

W konkursie firmy ABB dla absolwentów studiów inżynierskich, magisterskich i doktorskich jedno z dwu równorzędnych wyróżnień uzyskała dr inż. Julia Radwan-Pragłowska z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej Politechniki Krakowskiej. Jury konkursu doceniło pracę doktorską laureatki „Mikrofalowa synteza i badanie właściwości nowych biomateriałów chitozanowych jako uniwersalnych wyrobów medycznych”. Promotorem pracy był prof. Dariusz Bogdał. Wyróżnienie wiązało się z nagrodą finansową w wysokości 15 tys. złotych. Drugie wyróżnienie otrzymała mgr inż. Marita Pięglowska z Politechniki Poznańskiej, a nagrodę główną (i 30 tys. zł) zdobył dr inż. Maksym Figat z Politechniki Warszawskiej.

(R.)

Fot.: Jan Zych

Pomysły studentów na Lea 114

Pod hasłem „Metamorfoza Lea 114” odbył się konkurs na zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektu Politechniki Krakowskiej przy ulicy noszącej imię zastępczego prezydenta Krakowa. Celem było opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej otoczenia budynku, jak również aranżacji przestrzeni na jego parterze. Konkurs, zorganizowany przez FutureLab PK, był skierowany do studentów, a także absolwentów i pracowników uczelni jako opiekunów zespołów. Zgłoszono sześć projektów. Wyniki zostały ogłoszone 6 czerwca.

Za najlepsze rozwiązanie uznano projekt studentów kierunku architektura — Aleksandra Barańskiej i Kacpra Ciszewskiego, którzy pracowali pod opieką mgr. inż. arch. Tomasza Malca. Komisja konkursowa doceniła nowatorskie rozwiązania służące stworzeniu funkcjonalnej i ekologicznej przestrzeni wokół budynku przy ulicy Lea 114. Autorzy projektu zaproponowali zmianę układu komunikacyjnego i przestrzeni przed budynkiem, co umożliwi wykorzystanie części placu na strefy relaksu oraz zwiększenie powierzchni

Zwycięski zespół — Aleksandra Barańska i Kacper Ciszewski wraz z opiekunem Tomaszem Malcem

zieleni. W projekcie przewidziano instalację zbiorników podziemnych (lub) naziemnych na deszczówkę do podlewania zieleni i spłukiwania toalet.

Miejsce drugie zdobyły studentki Wiktoria Chłopek i Julia Marszałek (kierunek architektura), zaś miejsce trzecie — studentki Maja Marek i Wiktoria Kłowska

Połączyły ich ulica Lea i miasteczko studenckie Mańkowskiego w Krakowie

Aleksandra Barańska i Kacper Ciszewski — laureaci I miejsca w konkursie „Metamorfoza Lea 114” — to obecnie studenci IV roku Wydziału Architektury PK. Łączą ich studia i wspólna praca. W projekcie przygotowaliśmy na konkurs priorytet nadali funkcjonalności, wynikającej z realnych potrzeb użytkowników obiektu.

— Naszą uwagę zwróciła duża liczba schodów. Podczas wizji lokalnej wraz z opiekunem projektu mgr. inż. arch. Tomaszem Malcem wpadliśmy na pomysł, aby przy głównym wejściu, w miejscu, które kiedyś było przeznaczone na odbieranie dostaw, zainstalować zewnętrzną windę. Wymagało to zmian w głównej klatce schodowej i usunięcia jednego biegu, oczywiście przepisy pożarowe zostały zachowane. Konkurs koncentrował się na części budynku (A), jednakże nie można było zignorować dwóch pozostałych wejść, gdzie zaproponowaliśmy stworzenie rampy o spadku wygodnym w użytkowaniu, bo często obserwujemy zbyt strome pochylnie, utrudniające wjazd. Do istniejącej dodaliśmy dodatkową małą windę, która umożliwi przemieszczanie się do dźwigu znajdującego się za biegiem schodów — wyjaśnia Kacper Ciszewski.

— Istotne było utrzymanie liczby miejsc postojowych. Postanowiliśmy przesunąć główny wjazd, a pierwotny podjazd wykorzystaliśmy jako przejście piesze oraz parking tymczasowy Kiss&Ride. Mamy spory plac manewrowy oraz dwa uregulowane parkingi dla pracowników i gości. Miejsca postojowe w projekcie wykonane są z geokraty, a przestrzeń przed budynkiem to zieleniec z drewnianymi podiami wypoczynkowymi. Stworzyliśmy również pod głównymi schodami miejsce na rowery. Elewację ma upiększać trójklapowy bluszcz, umocowany na specjalnych żyłkach, tak by jej nie uszkodził — uzupełnia Aleksandra Barańska.

Autorzy projektu pamiętali także o panelach fotowoltaicznych i potrzebie oszczędzania wody. Ich pomysł na kompleksowe zagospodarowanie terenu PK przy ulicy Lea 114 wraz z udogodnieniami komunikacyjnymi może przyczynić się do poprawy warunków pracy i studiowania.

To nie był pierwszy wspólny projekt tego duetu. Wcześniej na zaliczenie jednego z przedmiotów na studiach — dotyczył budownictwa wielorodzinnego — napisali esej o krakowskim miasteczku studenckim, czyli popularnym osiedlu

Przewodniczący komisji konkursowej rektor Andrzej Szarata był zadowolony z faktu, że wpływ na przyszłość uczelni mają młodzi ludzie

Wiktorija Chłopek wraz z Julią Marszałek zdobyły drugie miejsce; w towarzystwie rektora Andrzeja Szaraty i prorektora Marka Bauera

Laureatki trzeciego miejsca Maja Marek i Wiktorija Kłosowska oraz opiekunka zespołu Katarzyna Łakomy

(kierunek architektura krajobrazu, opiekunka zespołu: dr hab. inż. arch. Katarzyna Łakomy, prof. PK). Przyznano też trzy wyróżnienia.

Rektor Andrzej Szarata, który przewodniczył komisji konkursowej, wyraził zadowolenie z faktu, że o przyszłości Politechniki decydują młodzi ludzie.

Koordinatorem konkursu i sekretarzem komisji konkursowej była mgr Monika Firlej, kierownik FutureLab PK. Ponadto w skład komisji weszli: dr inż. Marek Bauer — prorektor ds. studenckich, dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK — prorektor ds. ogólnych, mgr inż. Sylwia Momot-Luzara — kanclerz, mgr inż. Tomasz

Matera — dyrektor techniczny, mgr sztuki Ewa Deskur-Kalinowska — Dział Promocji, mgr inż. Angelika Kopeć — Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

domów studenckich, usytuowanym pomiędzy ulicami: Reymonta, Tokarskiego, Nawojki i Miechowska. To miejsce w Krakowie znają wszyscy. W minionym ustroju nazwane Miasteczkiem Studenckim im. XX-lecia PRL, obecnie jest to Miasteczko Studenckie AGH. Jego generalnym projektantem był związany z PK prof. Tomasz Mańkowski — absolwent Wydziałów Politechnicznych (Wydział Architektury, Inżynierii i Komunikacji) AGH w 1950 r.; późniejszy kierownik Katedry Architektury Mieszkaniowej i dyrektor Instytutu Projektowania Architektonicznego Politechniki Krakowskiej.

— Pierwsze spotkanie z twórczością prof. Mańkowskiego miało miejsce w Muzeum Architektury, we Wrocławiu. Wybraliśmy się na wystawę „Tomasz Mańkowski. Architektura jest najważniejsza”. Byliśmy zupełnie nieświadomi istoty twórczości Profesora oraz jego rewolucyjnych projektów na całym świecie. Szczególnie nam bliski okazał się projekt Miasteczka Studenckiego AGH. Nie sądziliśmy, że jest perłą na arenie architektonicznej Krakowa. Imponujący był wpływ, który to dzieło wywarło na architekturę polskich uczelni. Znacząco poprawiało jakość życia studentów w Polsce i szybko zaczęło stanowić wzór w projektowaniu;

osiedla studenckie powstały w siedemnastu polskich miastach — przypomina Aleksandra Barańska.

By przygotować materiał do pracy zaliczeniowej, udali się do Archiwum PK. A tam dostali kontakt do Tomasza Malca, który w tym czasie zachęcał do wysłuchania wykładu w Muzeum Nowej Huty, poświęconego roli prof. Mańkowskiego w projektowaniu architektury Bagdadu. Wszystko korzystnie zbiegło się w czasie, udało się też zdobyć zgodę na udostępnianie zbiorów archiwalnych AGH. — Po uzyskaniu potrzebnych materiałów, za radą Tomasza Malca, rozwinęliśmy esej do rozmiarów pozwalających na stworzenie strony internetowej. Trwało to około 6 miesięcy, były wzloty i upadki, które złożyły się na doświadczenie budujące charakter. Z dumą mówimy o pozytywnym odbiorze naszej pracy przez dr. inż. Michała Wiśniewskiego, którego książka „Budowanie świata. Wokół twórczości Tomasza Mańkowskiego” była dla nas wielką inspiracją. Odnosimy wrażenie, że dla młodego pokolenia realizacje prof. Mańkowskiego są mało znane i że brakuje nam jako społeczeństwu świadomości co do ich roli. Warto to zmienić i z taką myślą tworzyliśmy projekt: www.miasteczkomankowskiego.pl — dodaje Kacper Ciszewski.

✱

Aleksandra Barańska jest mieszkanką Krakowa, z podkarpackim rodowodem. Od dziecka pragnęła zostać architektką. Uprawia działalność artystyczną — od malowania do zawodu wizażystki (*freenlancer*). Na studiach czuje się spełniona, choć uczelnia nie przestaje jej zaskakiwać wyzwaniem. Interesuje się wystrojem wnętrz, egzotycznymi roślinami kolekcjonerskimi, hobbystycznie gra w tenisa. Chciałaby pracować w branży architektonicznej.

Kacper Ciszewski pochodzi z urokliwej śląskiej wsi na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Już w dzieciństwie chciał zostać architektem, ewentualnie archeologiem lub astronautą. Po prostu lubił zawody na literę A. Jednak pomysł na studia architektoniczne urodził się dopiero w klasie maturalnej. Studia są interesujące i wymagają sporej wiedzy. — Trzeba być obytym, wiedzieć coś na każdy temat, bo wszystko się przydaje — mówi. W zawodzie chciałby pracować. Lubi majsterkować oraz zajmuje się ciesielką. Interesują go nowinki VR i grafiki komputerowej. W wolnym czasie jeździ quadem.

(kt)

Budował wspólnoty naukowe, a ludziom oferował nie tylko wiedzę

Profesor Zenon Waszczyszyn był prekursorem mechaniki komputerowej, wprowadził ją jako nową specjalność na Wydziale Inżynierii Lądowej. Wyprzedził o wiele lat światowe zainteresowanie sztuczną inteligencją. Entuzjastycznym podejściem do życia i pracy zarażał otoczenie. Mobilizował do działania. Podziwialiśmy go za wyobraźnię, wrażliwość na sztukę i odwagę życia

JERZY PAMIN, MARIA RADWAŃSKA

Z głębokim smutkiem społeczność akademicka pożegnała wybitnego naukowca Politechniki Krakowskiej, osobę obdarzoną wieloma zaletami umysłu i serca, człowieka o niezłomnym charakterze – profesora Zenona Waszczyszyna. Zmarł 28 lutego 2023 r. w Krakowie.

Był uczonym o wyjątkowym dorobku. Cieszył się uznaniem w Polsce i za granicą – jako członek rzeczywisty PAN i członek czynny PAU, a przede wszystkim osoba wielce zasłużona dla Politechniki Krakowskiej. Na naszej uczelni przepracował czterdzieści osiem lat, przechodząc wszystkie stopnie kariery akademickiej.

Urodził się we Lwowie 12 lipca 1935 r. W wieku szesnastu lat ukończył renomowane Liceum im. Stanisława Staszica w Chrzanowie. W latach 1951–1956 studiował budownictwo na Politechnice Krakowskiej. Wykonał pracę dyplomową z zakresu projektowania mostów stalowych. W latach 1956–1963 pracował w biurach projektów, po czym uzyskał pełne uprawnienia budowlane. W 1959 r. został zatrudniony na Politechnice Krakowskiej, w Katedrze Statyki Budowli i Wytrzymałości Materiałów, a następnie po reorganizacji uczelni – w Instytucie Mechaniki Budowli. Pracę doktorską pt. „Wpływ skrupowanej przesuwności podpór na pracę belek zginanych” przygotował pod kierunkiem prof. Michała Życzkowskiego i obronił ją z wyróżnieniem w 1964 r. Dzięki współpracy z prof. Antonim Sawczukiem z Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN przygotował rozprawę habilitacyjną pt. „Obliczanie skończonych ugięć sprężysto-plastycznych płyt i powłok obrotowo-symetrycznych”. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1970 r. Od tego czasu datuje się Jego zainteresowanie metodami obliczeniowymi i zastosowaniami komputerów w mechanice i w teorii konstrukcji. Nominację na profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1978 r., a na profesora zwyczajnego – w 1989 r.

Zenon Waszczyszyn, prorektor PK w latach 1990–1993

W latach 1973–1978 pełnił na PK funkcję kierownika uczelnianego Ośrodka Elektronicznych Technik Obliczeniowych (OETO). Następnie, do 1992 r. był kierownikiem Zakładu Stateczności Konstrukcji i Metod Obliczeniowych w Instytucie Mechaniki Budowli. W 1992 r. utworzył na Wydziale Inżynierii Lądowej Instytut Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej. W latach 1992–2005 kierował Katedrą Mechaniki Komputerowej w tym instytucie, a w latach 1997–2005 był jego dyrektorem. Od 2005 r. przez dziewięć lat pracował w Katedrze Mechaniki Konstrukcji Politechniki Rzeszowskiej.

W latach 1990–1993 pełnił funkcję prorektora PK ds. rozwoju kadry i współpracy z zagranicą. W tym okresie podpisywał umowy o współpracy z innymi uniwersytetami i uczestniczył w opracowaniu „Statutu PK”.

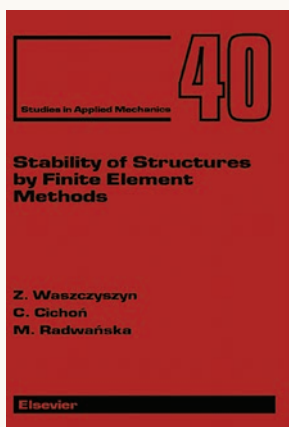
Był promotorem szesnastu prac doktorskich, w tym siedmiu wyróżnionych. Spośród Jego wychowanków i współpracowników cztery osoby uzyskały tytuły

profesorskie – Czesław Cichoń, Krystyna Kuźniar, Jerzy Pamin i Leonard Ziemiański, a siedem osób otrzymało stopień doktora habilitowanego – Wojciech Łakota, Bartosz Miller, Piotr Nazarko, Ewa Pabisek, Janina Pieczara, Maria Radwańska i Marek Słoński. Był też promotorem dwóch doktoratów *honoris causa* Politechniki Krakowskiej, przyznanych znamienitym profesorom Herbertowi Mangowi i Michałowi Kleiberowi.

Wybitny znawca mechaniki obliczeniowej

Profesor Zenon Waszczyszyn był jednym z najlepszych w Europie specjalistów w zakresie nieliniowej stateczności konstrukcji i mechaniki ustrojów powierzchniowych. W swoich pracach koncentrował się na zagadnieniach z dziedziny mechaniki konstrukcji i materiałów oraz metod obliczeniowych. Był organizatorem kursów szkoleniowych poświęconych stateczności konstrukcji. Odbyły się one w Janowicach w 1980 r., 1985 r. i 1990 r. Tematyka ta pasjonowała Go aż do 1994 r., a ukoronowaniem Jego dorobku w tej dziedzinie była monografia, którą napisał wspólnie z Czesławem Cichonem i Marią Radwańską, zatytułowana „Stability of Structures by Finite Element Methods” (Elsevier, Amsterdam 1994).

Zebrani wokół Profesora współpracownicy zgłębiali wiedzę z zakresu mechaniki budowli, teorii płyt i powłok, teorii stateczności, liniowej i nieliniowej mechaniki ciała stałego, nowoczesnych metod numerycznych, a w szczególności – podstaw i zastosowań metody elementów skończonych. W dydaktyce i w badaniach naukowych łączyli wiedzę teoretyczną z mechaniki i metod obliczeniowych ze znajomością języków programowania, tworząc własne oprogramowanie do analizy konstrukcji i materiałów. W ten sposób działali na nowym polu tzw. mechaniki komputerowej w inżynierii lądowej.

Zenon Waszczyszyn był autorem, edytorem cenionych książek naukowych

Byli także współtwórcami nowej międzywydziałowej specjalności (dla studentów Wydziału Inżynierii Lądowej, Wydziału Mechanicznego i Wydziału Inżynierii Środowiska), nazwanej „mechanika komputerowa”. Prowadzili zajęcia z różnych przedmiotów dla słuchaczy tej specjalności, której wybitni absolwenci zasilali uczelnie, ośrodki obliczeniowe i przemysłowe. Na uwagę jako szczególnie wartościowe dokonanie z zakresu mechaniki obliczeniowej

zasługuje podręcznik wydany pod redakcją Zenona Waszczyszyna „Mechanika budowli. Ujęcie komputerowe” (t. 3, Wyd. II, Arkady, Warszawa 1995).

Prekursor zastosowań sztucznych sieci neuronowych

W wieku sześćdziesięciu lat Profesor zmienił swoje zainteresowania naukowe i skupił się na zastosowaniach sztucznych sieci neuronowych (SSN) w obliczeniach inżynierskich. W 1997 r. uruchomił stałe Seminarium Zastosowań SSN w Inżynierii Lądowej. Umożliwiło ono utworzenie międzyuczelnianego zespołu, który odnosił znaczące osiągnięcia na arenie międzynarodowej w nowej, rozwijającej się dziedzinie. Uczestnicy tej szkoły naukowej opracowali w ciągu dziesięciu lat badań ponad sto referatów na konferencje krajowe i zagraniczne, siedem monografii, sześć rozdziałów w książkach i ogłosili ponad czterdzieści oryginalnych publikacji

w czasopiśmie naukowych. Powstały także cztery habilitacje i opracowano czternaście doktoratów. Aktywna praca badawcza w tej dziedzinie, zapoczątkowana pod kierunkiem prof. Zenona Waszczyszyna, trwa nadal, a jej celem stało się rozwiązywanie tzw. zagadnień odwrotnych, jak i budowa hybrydowych systemów obliczeniowych, łączących tzw. metody miękkie (obejmujące SSN, teorie zbiorów rozmytych i wnioskowania bayesowskiego) z klasycznymi metodami analizy dyskretnej. Celem badań są także różnorodne zastosowania tzw. uczenia maszynowego (np. w monitoringu stanu konstrukcji czy identyfikacji parametrów modelu). Tematyka ta, nazywana szerzej inteligencją obliczeniową, jest obecnie jednym z najnowocześniejszych kierunków rozwoju nauk technicznych i przyrodniczych.

W 2001 r. prof. Zenon Waszczyszyn został laureatem Fundacji na rzecz Nauki Polskiej i otrzymał Subsydium Profesorskie na projekt badawczy pt. „Stosowanie sztucznych sieci neuronowych do analizy zagadnień inżynierii lądowej i wodnej”. Subsydium podzielił pomiędzy pięciu młodych uczestników zespołu badawczego, przyznając im stypendia.

II Europejska Konferencja Mechaniki Komputerowej (ECCM-2001) w 2001 r. odbyła się na PK z inicjatywy Zenona Waszczyszyna i zgromadziła osobistości świata nauki

W 2000 r. prof. Zenon Waszczyszyn (pierwszy z lewej) był promotorem w postępowaniu o nadanie tytułu *doctora honoris causa* PK prof. Herbertowi Mangowi z Politechniki w Wiedniu, a w 2004 r. — prof. Michałowi Kleiberowi z Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN. Na zdjęciu po prawej: Stefania Waszczyszynowa, Herbert Mang *dr h.c.* PK, prof. Jacek Skrzypek i Zenon Waszczyszyn

Na forum międzynarodowym

Profesor Zenon Waszczyszyn wyróżniał się również pod względem aktywności na forum międzynarodowym. Odbył staże badawcze m.in. na Uniwersytecie im. Łomonosowa w Moskwie (1969/1970) i na Politechnice w Mediolanie (Politecnico di Milano; 1976/1977). W roku akademickim 1987/1988 wykładał teorię plastyczności i jej obliczeniowe aspekty jako *Visiting Professor* na Wydziale Lotniczym (Faculty of Aerospace Engineering) Politechniki w Delfcie (Technische Universiteit Delft, TU Delft). Opublikował wówczas podręcznik pt. „Computational Methods and Plasticity” (TU Delft, the Netherlands, Report LR-583, 1989). Pełnił też funkcję egzaminatora zewnętrznego w przewodach doktorskich na politechnice w Delfcie, na Uniwersytecie im. Jamesa Watta i George’a Heriota w Edynburgu (Heriot-Watt University Edinburgh), na politechnikach w Helsinkach (Teknillinen korkeakoulu) i w Wiedniu (Technische Universität Wien).

Był związany z Międzynarodowym Centrum Nauk Mechanicznych — CISM (Centro Internazionale di Scienza Meccanica) w Udine, we Włoszech. W 2003 r. był wykładowcą, a w latach 1998 i 2007 — koordynatorem

Zenon Waszczyszyn (z prawej) w rozmowie z prof. Michałem Kleiberem (w środku) i prof. Michałem Życzkowskim

i wykładowcą kursów z tematyki zastosowań SSN i obliczeń miękkich, czego owocem są cenne książki, których był edytorem i współautorem — „Neural Networks in the Analysis and Design of Structures” (CISM Courses and Lectures, vol. 404, Springer, Wien — New York 1999) oraz „Advances in Soft Computing in Engineering” (CISM Courses and Lectures, vol. 512, Springer, Wien — New York 2010).

Profesor Zenon Waszczyszyn zawsze stymulował współpracę międzynarodową Politechniki Krakowskiej. W 2001 r. z Jego inicjatywy i dzięki Jego działaniom zorganizowana została na Politechnice Krakowskiej 2nd European Conference on Computational Mechanics (ECCM-2001). Następnie współorganizował konferencje związane z tematyką inteligencji obliczeniowej, m.in. międzynarodowe sympozja ECCOMAS na temat „Inverse Problems in Mechanics of Structures and Materials” w Rzeszowie i w Łąncucie w 2009 r., 2011 r. i 2013 r.

W 1992 r. rozpoczął działalność w Curriculum Development Working Group of SEFI (Société Européenne pour la Formation des Ingénieurs) i przez osiem lat brał udział w tworzeniu optymalnych programów nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem humanizacji studiów technicznych. W 1995 r. zorganizował na PK seminarium SEFI Curriculum Development Group „Educating the Whole Engineer. The Role of Non-Technical Subjects in Engineering Curricula”. Za działalność w SEFI otrzymał w 1997 r. tytuł SEFI Fellow.

Misja naukowa i nauczycielska

Z wykazu wszystkich osiągnięć naukowych prof. Zenona Waszczyszyna trzeba wymienić: siedem monografii i sześć

podręczników (autorstwo lub współautorstwo, redakcja lub współredakcja); ponad sto sześćdziesiąt oryginalnych, wielokrotnie cytowanych prac naukowych; około pięćdziesięciu rozdziałów w książkach, prace przeglądowe i problemowe, referaty wygłoszone na zaproszenie i generalne, opublikowane w wydawnictwach zbiorowych. Zrecenzował ponad siedemdziesiąt prac doktorskich i habilitacyjnych.

Niepowtarzalna w skali kraju jest także Jego działalność jako koordynatora ponad dwudziestu projektów badawczych — Polskiej Akademii Nauk, Komitetu Badań Naukowych oraz Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Nieoceniony jest Jego wysiłek współorganizowania wielu konferencji międzynarodowych, m.in. szesnastu sympozjów międzyuczelnianych dla młodych naukowców, przygotowanych wspólnie przez PK i Uniwersytet Technologii i Ekonomii w Budapeszcie (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) oraz Politechnikę w Wiedniu. Dwudzieste sympozjum z tej serii, zorganizowane na PK w 2015 r., było okazją, by uczcić jubileusz osiemdziesiątych urodzin Profesora.

Od 1969 r. był związany z Sekcją Mechaniki Konstrukcji (obecnie Sekcja Mechaniki Konstrukcji i Materiałów) Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej (KILiW) PAN, najpierw jako sekretarz, a w latach 1981–2007 jako przewodniczący. W 1989 r. został członkiem korespondentem PAN, a w 2007 r. — członkiem rzeczywistym Akademii. W latach 2007–2010 pełnił funkcję wiceprezesa Oddziału PAN w Krakowie. Był aktywnym członkiem Komitetu Mechaniki PAN od 1975 r. oraz KILiW od 1981 r. Był też członkiem Sekcji Sieci Neuronowych i Miękkich Obliczeń Komitetu Informatyki PAN.

Był członkiem czynnym PAU od 1989 r., w 2012 r. został wybrany na przewodniczącego Komisji Nauk Technicznych PAU. Należał do rad wydawniczych

czasopism „Archiwum Inżynierii Lądowej”, „Studia z zakresu Inżynierii” (KILiW PAN), „Computer Assisted Mechanical Sciences and Engineering”, „Journal of Civil Engineering and Management”. Był członkiem rad naukowych instytutów PAN: Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej, Instytutu Budownictwa Wodnego oraz Instytutu Podstawowych Problemów Techniki.

W 2001 r. Uniwersytet Technologii i Ekonomii w Budapeszcie w uznaniu osiągnięć naukowych Profesora Zenona Waszczyszyna i w dowód wdzięczności za wieloletnią współpracę nadał Mu zaszczytny tytuł *doctora honoris causa*. Profesor otrzymał wiele nagród, z których najważniejszymi są Nagroda Wydziału IV PAN im. F. Jasińskiego (1972 r.) oraz nagroda za całokształt osiągnięć, przyznana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki (2005 r.). Został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000 r.).

O wyjątkowym szacunku i uznaniu, jakim się cieszył w środowisku, świadczą także następujące fakty: od 2005 r. był członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Mechaniki Komputerowej (PTMKM), które współtworzył w 1991 r. W 2009 r. otrzymał Medal PTKM im. Olgierda Zienkiewicza. W 2006 r. International Association for Computational Mechanics przyznało mu tytuł IACM Fellow.

Był znakomitym nauczycielem akademickim. Wykładał osiem różnych przedmiotów na studiach magisterskich. Był opiekunem ponad trzydziestu prac dyplomowych (w tym także ośmiu studentów zagranicznych, z uniwersytetu w Clermont-Ferrand, we Francji). W latach dziewięćdziesiątych koordynował dwa projekty edukacyjne TEMPUS. Wykładał na studiach drugiego stopnia i studiach doktoranckich za granicą w Centrum Nauki i Techniki Uniwersytetu Clermont-Ferrand (Centre Universitaire des Sciences et Techniques de l'Université Clermont-Ferrand), na Uniwersytecie im. Jamesa Watta i George'a Heriota w Edynburgu, na Uniwersytecie we Florencji, Uniwersytecie Technologii i Ekonomii w Budapeszcie, na politechnikach w Wiedniu i w Delfcie. Jest autorem lub współautorem sześciu podręczników i skryptów oraz sześciu oryginalnych prac naukowych na temat dydaktyki w wyższych szkołach technicznych. Był też ekspertem Ministerstwa Edukacji i Nauki ds. kierunku budownictwo.

Należy także zwrócić uwagę na działalność inżynierską i wdrożeniową prof. Zenona Waszczyszyna. Poza wczesną aktywnością projektanta w Krakowskim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego, w latach 1973–1978 był koordynatorem prac badawczych, wykonywanych dla Krakowskiego Biura Projektów

i Badań „Energoprojekt – Kraków”, a w latach 1975–1990 – kierownikiem badań prowadzonych dla Przedsiębiorstwa Projektowania i Wykonawstwa „Chłodnie Kominowe” w Gliwicach.

Spółecznik i autorytet

Profesor Zenon Waszczyszyn wielokrotnie deklarował uznanie i wdzięczność dla dwu swoich Nauczycieli i Mistrzów – profesora Michała Życzkowskiego z Politechniki Krakowskiej oraz profesora Antoniego Sawczuka z Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. Swoją wiedzę i umiejętności przekazywał młodszemu współpracownikom, podkreślając, że pomnaża dobro, które sam otrzymał w młodości.

W latach dziewięćdziesiątych XX wieku Profesor współorganizował Otwarte Seminarium Interdyscyplinarne, którego wykładami byli wybitni przedstawiciele kultury i sztuki, jak Stanisław Lem i Jerzy Nowosielski. Ta działalność Profesora, mieszcząca się wtedy w zakresie Jego kompetencji jako prorektora PK, a następnie Jego aktywność w SEFI stanowiły dla Niego urzeczywistnienie humanistycznej misji Politechniki. Warto podkreślić rolę żony Pana Profesora – Stefani Waszczyszyn, kustosa Muzeum Zamku Królewskiego na Wawelu, w rozwijaniu pozatechnicznych zainteresowań Męża.

Profesor Zenon Waszczyszyn był osobą zaangażowaną w działalność społeczną. Aktywny w NSZZ „Solidarność” (w latach 1980–1990), przewodniczył Radzie Społecznej Krakowskiej Wspólnoty Akademickiej (w latach 1984–1986). Założył Fundację „Politechnika Krakowska Rodakom” i był przewodniczącym jej zarządu (w latach 1993–1999). Również był członkiem rady Fundacji Braci Śniadeckich na Uniwersytecie Jagiellońskim (w latach 1994–2001). W latach 2007–2009 we współpracy z Chrześcijańskim Forum Pracowników Nauki zorganizował na PK cykl wykładów dla politechnicznej wspólnoty. Wykłady (m.in. o Jacka Salija, o Marka Pieńkowskiego) ukazywały się drukiem w dwumiesięczniku „Nasza Politechnika”.

*

W naszej pamięci pozostaną na zawsze następujące fakty z życia Profesora: został studentem budownictwa na Politechnice Krakowskiej w wieku szesnastu lat. Często w swoim życiu był pierwszy, najbardziej aktywny, najbardziej zaangażowany. Doktorat ukończył z wyróżnieniem w wieku dwudziestu dziewięciu lat, habilitację – w wieku trzydziestu pięciu lat, nominację profesorską uzyskał w wieku czterdziestu trzech lat. Potrafił całkowicie zmienić swe naukowe zainteresowania, przechodząc od

Inauguracja roku akademickiego na WIL PK (od lewej): prorektor Zenon Waszczyszyn, rektor Józef Nizioł i prorektor Jan Rys

zagadnień mechaniki do metod inteligencji obliczeniowej, w szczególności sztucznych sieci neuronowych, i uczynił to w wieku prawie sześćdziesięciu lat. Wyprzedził o wiele lat światowe zainteresowanie tą ostatnią tematyką w naukach technicznych.

Był dla współpracowników i wychowanków niedoścignionym wzorem odwagi i zaangażowania, wiedzy i wyobraźni, którą uważał za ważniejszą od wiedzy. Lubił pracować w zespołach, badania naukowe prowadził z pasją i kreatywnością. Stworzył szkoły naukowe w dziedzinie stateczności konstrukcji i zastosowań metod inteligencji obliczeniowej. Szczególnie interesowały Go badania interdyscyplinarne, które nazywał współdyscyplinarnymi. Kreował naukową współpracę międzynarodową, całym sercem angażował się w aktywność PAN i PAU. Integrował i aktywizował młodych naukowców, współorganizował kongresy, konferencje i seminaria. Był cenionym dydaktykiem, innowatorem metod nauczania, orędownikiem holistycznej edukacji inżynierów. I wreszcie, był silnie zaangażowany w działalność społeczną w niełatwych latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Budował wspólnoty i był osobą wiodącą w różnych gremiach, uczelnianych, społecznych czy religijnych. Za to wszystko jesteśmy Panu Profesorowi ogromnie wdzięczni. Jego dzieło jest kontynuowane.

Zdjęcia: Jan Zych

Prof. dr hab. inż. Jerzy Pamin jest wychowankiem prof. Zenona Waszczyszyna; był dyrektorem Instytutu Technologii Informatycznych w Inżynierii Lądowej PK (w latach 2006–2017); obecnie koordynuje prace Zespołu Zastosowań Informatyki w Inżynierii w Katedrze Technologii Informatycznych w Inżynierii PK (L-10).

Dr hab. inż. Maria Radwańska, prof. PK – emerytowany profesor PK. Była zatrudniona w Instytucie Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej, przekształconym w 2006 r. w Instytut Technologii Informatycznych w Inżynierii Lądowej PK (L-5).

Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji.

Zenon Waszczyszyn — *in memoriam*

Był tytanem pracy i zawsze szukał nowych wyzwań

Profesor Zenon Waszczyszyn przez długie lata był czołową postacią inżynierii lądowej w Polsce. Jego pasją była mechanika konstrukcji i materiałów, a także metody obliczeniowe. Rozwijał sztuczne sieci neuronowe, będące wówczas nowością w wymiarze światowym. Wymienionym zagadnieniom, ale też i innym obszarom nauki, wiedzy poświęcił swoje życie zawodowe, i to w różnych aspektach. Pisał książki i artykuły oraz referaty, a także organizował krajowe i międzynarodowe konferencje naukowe.

Oczywiście, niemożliwe jest wymienienie choćby cząstki osiągnięć Profesora. Był tytanem pracy, co w połączeniu z uzdolnieniami pozwoliło Mu osiągnąć tak wiele. Jego nieprzeciętne zdolności ujawniły się już w liceum. Dość powiedzieć, że maturę zdał w wieku szesnastu lat. Był bardzo dobrym studentem. Po krótkim okresie pracy w biurach projektów związał się z Politechniką Krakowską, praktycznie pozostał tu do końca swojej aktywności naukowej. W ostatnich latach związał się także z Politechniką Rzeszowską.

Profesor Zenon Waszczyszyn nie lubił pracować sam. Skupiał przy sobie młodych pracowników nauki, i to z różnych uczelni. Dowodem są tak liczne publikacje, które wspólnie ogłosili. Lubiał się dzielić swoją wiedzą i osiągnięciami z szerokim gronem pracowników. Organizował w tym celu m.in. naukowe seminaria, w których brali udział pracownicy z różnych ośrodków. Służyły temu także

konferencje krajowe i międzynarodowe. Nawet na polskie spotkania naukowe zapraszał pracowników z zagranicy, a kontakty międzynarodowe miał bardzo szerokie.

Zawsze szukał nowych tematów, nowych celów, nowych wyzwań. Nie interesowało Go — jak sam mówił — polerowanie tego, co było znane. Jego pasją było stawianie sobie coraz to nowych zadań i rozwiązywanie nowych problemów. Problemów — nawet tych bardzo trudnych — nie omijał, nie zostawiał na boku, ale je systematycznie rozwiązywał.

Obszarem działania Profesora Zenona Waszczyszyna była nie tylko Politechnika Krakowska, nie tylko Polska. Współpracował aktywnie z wieloma ośrodkami zagranicznymi — z Południa i z Północy, z Zachodu i Wschodu. Efektem tej aktywności było między innymi zaproszenie Go z cyklem wykładów do Europejskiego Centrum Mechaniki CISM w Udine. Uniwersytet w Budapeszcie uhonorował Go tytułem i godnością *doctora honoris causa*.

Profesor Zenon Waszczyszyn nie skłepiał się w działalności naukowej. Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji — m.in. był prorektorem Politechniki Krakowskiej, dyrektorem instytutu, kierownikiem katedry i kierownikiem zakładu. Kiedy zaszła taka potrzeba, podjął się funkcji kierownika Ośrodka Elektronicznych Techniki Obliczeniowych i to w początkowym okresie działalności tej ważnej jednostki uczelnianej.

Działał także społecznie. Założył m.in. fundację, której celem było pomaganie dzieciom z polskich rodzin; dzieciom, które urodziły się za naszą wschodnią granicą. Organizował też spotkania nieformalne, integrujące pracowników uczelni. Jedną z Jego inicjatyw była „Czarna kamizelka”; spotkania około trzydziestoosobowej grupy odbywały się w różnych miejscach co miesiąc. Działał także w parafii św. Floriana, gdzie zorganizował „Piwniczkę”, dla pragnących pogłębiać swoją wiedzę religijną.

Pozostawił ponadczasowe dzieła, które będą o Nim przypominać. Tym samym będzie żył w naszej pamięci. Mam nadzieję, że dobre uczynki Pana Profesora oraz nasze modlitwy będą Mu towarzyszyć przed obliczem Boga Najwyższego.

Kazimierz Furtak

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak — pracuje w Katedrze Konstrukcji Mostowych, Metalowych i Drewnianych PK; był dziekanem Wydziału Inżynierii Lądowej PK, rektorem Politechniki Krakowskiej (2008–2016), przewodniczącym Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (2017–2020).

Tekst powstał na podstawie mowy wygłoszonej na pogrzebie prof. Zenona Waszczyszyna 10 marca 2023 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Co zawdzięczam Profesorowi Waszczyszynowi?

Jestem wdzięczny za to, że jako studentowi, a potem współpracownikowi przekazywał mi wiedzę niezwykle rzetelnie i ogromnie dużo dzięki temu skorzystałem. O Profesorze mówiło się, „że ma ŁEB”. W dużej mierze ukształtowało mnie to jako wyrobniaka nauki.

Z prof. Leonardem Ziemiańskim z Politechniki Rzeszowskiej

Najważniejszy był jednak Jego stosunek do innych, a ta Jego natychmiastowa chęć niesienia pomocy była czymś zaraźliwym. Wierność zasadom nie jest teraz w cenie, a On był dla mnie autentycznym wzorem i w sytuacjach, gdy trzeba było podejmować trudne etycznie decyzje, w tle była myśl: „co On na to. by powiedział”. Obok tych poważnych spraw, zawdzięczam mu wiele miłych chwil, mądrych rozmów i butelek dobrego wina.

Andrzej Tomana

Dr inż. Andrzej Tomana — były pracownik Instytutu Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej PK; współwłaściciel Datacomp Sp. z o.o.

✧

Naukowe tytuły Profesora, najważniejszy — doktorat *honoris causa* Uniwersytetu w Budapeszcie; funkcje, które piastował, Jego udział w pracach PAN i PAU — robią wrażenie. Ja zapamiętałem Go także jako organizatora

pieszej pielgrzymki w 1983 r. z Krakowa do Rzymu. W czasach PRL to był wyczyn. Po dziś dzień jestem Mu więc wdzięczny za: chrupiące bułeczki w Wiedniu; niezapomniane widoki w Umbrii, *Silentium* w Taize, widok na Sorrento i Florencję i za wszystko to, czego byłem świadkiem w życiu pozanaukowym Profesora — który był dla mnie wzorem odwagi, a zarazem łagodności według św. Franciszka z Asyżu.

Wspominam również miło spotkania, które Profesor organizował z okazji swoich imienin (wypadały przed wigilią). Bywali na nich jego znamienici współpracownicy — Leszek Demkowicz, Czesław Cichoń, Maria Radwańska, Jan Kucwaj, Andrzej Winnicki, Andrzej Tomana, Andrzej Karafiat, Anna Dubowicka i Waław Reczek.

Stanisław Struś

Mgr inż. Stanisław Struś — emerytowany pracownik Laboratorium Dynamiki Budowli w Instytucie Mechaniki Budowli PK, uczestnik pieszych pielgrzymek pracowników PK do Rzymu i Wilna.

Miał dwie miłości

Profesor Zenon Waszczyszyn pracował także w Rzeszowie, w Katedrze Mechaniki Konstrukcji Politechniki Rzeszowskiej. Powiedzieć pracował, to nic nie powiedzieć. Do naszej katedry wniósł akademicką pasję, zaangażowanie. Był organizatorem seminariów naukowych, aktywnie propagował idee nauki. Był niespokojnym duchem na wydziale i zawsze miał czas na dyskusje naukowe. Wiele uwagi poświęcał też dydaktyce.

Państwo Stefania i Zenon Waszczyszynowie

Miał dwie miłości — żonę i naukę, a w tej — sieci neuronowe. W rozmowie zapalał się zawsze, gdy mówił o żonie albo o sieciach neuronowych. Było w tym coś wzruszającego. Te dwie miłości były dla Niego *spiritus movens*, siłą napędzającą, źródłem energii i Jego aktywności.

Żona, nazywana przez Niego Niusią, była Jego wielką miłością. W różnych rozmowach, w różnych sytuacjach, zawsze musiał o Niej wspomnieć, tak jak i o swoich synach — Jarku i Dobku. To było rozrzewniające. Rodzinę zawsze stawiał na pierwszym miejscu. Można powiedzieć, że żył dla Niusi, rodziny i dla nauki.

Pamiętam, jak w 1997 r. przyjechał do śp. prof. Zbyszko Stojka — szefa katedry, z propozycją współpracy naukowej. Przyjechał, by zaszczerpić w nas nową ideę sztucznych sieci neuronowych. Sam był nią zafascynowany i tę fascynację nie tylko nam przekazał, ale rozwinął w zastosowaniach w dynamice, czyli na polu badawczym, ukształtowanym w katedrze prof. Stojka. Ogromnie się cieszył, kiedy

pierwsze próby zastosowania sieci neuronowych w zagadnieniach eksperymentalnych dały dobre rezultaty. Nie waham się powiedzieć, że Profesor Waszczyszyn na Politechnice Rzeszowskiej, w Katedrze Mechaniki Konstrukcji był twórcą szkoły naukowej zastosowań metod sztucznej inteligencji w dynamice konstrukcji. Przyniosło to wspaniałe rezultaty — siedem doktoratów, trzy habilitacje i wiele artykułów naukowych. Prace, myśli Profesora są kontynuowane i rozwijane, bo jak sam powtarzał, miał u nas, w Rzeszowie „dzieci i wnuki” naukowe. Z ziarna, które zasiał, wyrosło wspaniałe drzewo. To drzewo nadal owocuje.

Leonard Ziemiański

Prof. dr hab. inż. Leonard Ziemiański — wieloletni kierownik Katedry Mechaniki Konstrukcji Politechniki Rzeszowskiej; był dziekanem Wydziału Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury (2005–2012) i prorektorem ds. nauki PRz (1999–2005 i 2012–2016).

Tekst powstał na podstawie mowy wygłoszonej na pogrzebie prof. Zenona Waszczyszyna 10 marca 2023 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Niezwykły gest

To było we wczesnych latach osiemnastych, kiedy byłem początkującym asystentem w instytucie kierowanym przez Profesora. Szef nie miał chyba szczególnego daru zabiegania o przeróżne „zlecenia”, które poprawiałyby status finansowy pracowników. Takie „uzupełnienia” skromnych pensji asystenckich nie były na uczelniach technicznych niezwykle, ale jakoś u nas się to nie udawało. Zapewne miała tu znaczenie niechęć Profesora do wszystkiego, co nie służyło „rozwojowi naukowemu”, choć może były też i inne przyczyny...

W każdym razie przed przerwą świąteczną, z końcem grudnia, Profesor poprosił mnie na rozmowę do gabinetu. A tam, przy zamkniętych drzwiach, wyciągnął z szuflady kopertę i z lekkim zażenowaniem zaczął tłumaczyć, że jest mu trochę wstyd, że nie potrafił w ciągu roku zapewnić „swojemu współpracownikowi” dodatkowych zarobków; że rozumie trudną sytuację młodego asystenta (oczekiwaliśmy wtedy urodzin drugiego dziecka) i dlatego chciałby podzielić się nagrodą pieniężną, którą właśnie otrzymał. O ile pamiętam, było to około dwie trzecie

mojej miesięcznej pensji. Byłem bardzo zaskoczony, ale też wdzięczny za ten niezwykle dar.

Wspomnienie tego niecodziennego gestu zachowuję we wdzięcznej pamięci, niezależnie od zdarzeń, które rozdzieliły nasze drogi na dalszych etapach naszego życia.

Wacław Reczek

Dr inż. Wacław Reczek — pracownik Instytutu Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej PK; RoboBATu i Autodesku. Aktualnie pracuje w Katedrze Technologii Informatycznych w Inżynierii PK.

Rodzinne miasto Lwów

Mój Ojciec, Zenon Waszczyszyn urodził się we Lwowie jako pierwsze dziecko Olgi z domu Dzyndzyrysta, filologa klasycznego z wykształcenia i architekta mgr. inż. Włodzimierza Waszczyszyna. Naówczas wynajmowali oni dom na Persenkówce, aby później przeprowadzić się do wybudowanego przez Włodzimierza Waszczyszyna (mojego dziadka) domu przy ulicy św. Zofii. Wkrótce na świat przyszły ich kolejne dzieci: córka Areta, syn Jureczek, a po repatriacji — syn Roman.

Wiele lat później Ojciec miał bardzo złe wspomnienia z wizyty na Ukrainie, która świeżo uzyskała niepodległość. Były do tego stopnia złe, iż podjął decyzję o nieodwiedzeniu już nigdy swojego rodzinnego miasta. Sam nie wiem, jak udało mi się, przy pomocy Mamy, przekonać Go do wizyty we Lwowie. Pojechali trzy pokolenia: Ojciec, Syn i Wnuk. Późniejsza, nasza druga wycieczka była bardzo osobista, wybraliśmy się z Ojcem tylko we dwójkę. Celowo splatam te dwie podróże w jedno wspomnienie... szlakiem pamięci.

We Lwowie, najpierw zawitaliśmy na ulicę Dwernickiego, pod dom, w którym mieściła się pierwsza szkoła Ojca. Naprzeciwko, po drugiej stronie ulicy, było VIII Państwowe Gimnazjum im. Króla Kazimierza Wielkiego. Jak pamiętamy, uczęszczający tam wtedy Zbigniew Herbert został z niego usunięty za odwrócenie krzesła tyłem do wizerunku przywódcy Kraju Rad.

Zeszliśmy ulicą w dół, mając po lewej stronie (obecnie tak nazwany) rezerwat Żelaznej Wody, a po prawej — stare, zniszczone szklarnie. — *Te szklarnie wciąży stoją...* — powiedział

Z prof. Władysławem Ziobroniem (z lewej), prorektorem PK

Z Małgorzatą Kurowską z Biura Rektora PK

Ojciec. — *Gdy wracaliśmy ze szkoły, ich właściciel często zapraszał nas do siebie i częstował owocami.*

Kolejnym przystankiem okazało się źródło Żelaznej Wody, skąd za każdym razem, kiedy byłem we Lwowie, przywoziłem Rodzicom wodę ku pokrzepieniu i nadziei. Przy źródle ma swój koniec krótka, stroma uliczka, po której Ojciec zbiegał ze swoim ulubionym terierem i na której stawiał pierwsze kroki narciarskie — pasja do tego sportu towarzyszyła mu zawsze, do ostatnich chwil aktywności.

U góry znajdował się dom rodzinny. Ojciec wspominał wcześniej, iż został zburzony, a na jego miejscu powstał nowy budynek. Widziałem, jak przykro Mu się zrobiło, gdy podchodziliśmy bliżej. Przed domem siedziała staruszka. Bardzo się ucieszyła: — *Polacy!!!* Ojciec powiedział jej, że kiedyś stał tu Jego dom. — *Jak to stał?* — zdziwiła się. — *Stoi nadal, my go tylko przebudowaliśmy: parter jest prawie taki, jaki był, a piwnica była nie do ruszenia.* Wskazała na tył ogrodu, gdzie leżały poukładane cegły: — *To drugie piętro.* Wzięliśmy z Ojcem dwie cegły na pamiątkę. Nigdy nie widziałem Taty w takim stanie: — *Dom, dom rodzinny jest!*

Ruszyliśmy dalej, wyżej, Ojciec zwrócił się do mnie: — *Tu się bawiłem.* Przeszliśmy do parku Stryjskiego. — *Był nie tylko miejscem zabaw i rekreacji* — ciągnął Ojciec — *ale mieścił się tu stadion faworyzowanego przez Twojego Dziadka klubu Czarnych Lwów.*

Wielki Zen

Profesor Zenon Waszczyszyn należał do uczonych wybitnych. W 2001 r. tytuł *doctora honoris causa* przyznał mu Uniwersytet Technologii i Ekonomii w Budapeszcie.

W 2005 r. Profesor pisał „Od 1 października jestem formalnie na emeryturze. Nie zgadza się z tym mój »czas własny«, gdyż wydaje mi się, że jeszcze potrafię twórczo pracować”. W semestrze zimowym 2004/2005 podjął pracę na Politechnice Rzeszowskiej,

Nagle potknął się i niegroźnie upadł. Kontynuowaliśmy wędrowkę, gdy stwierdził, iż nie ma zegarka — najwyraźniej stracił go podczas upadku. Wróciliśmy w to samo miejsce, a po chwili poszukiwań udało się go znaleźć. Wtedy Ojciec wskazał ręką nieodległy teren. — *Tam kończyły się tereny posiadłości Otto Wächtera, ówczesnego niemieckiego gubernatora na tych ziemiach w Generalnej Guberni. Tu niedaleko biegła kolejka, przeprowadzona przez Niemców do stanowiska obrony przeciwlotniczej, mającego chronić willę przed sowieckimi nalotami. Mój ojciec, przeczuwając rozwój sytuacji wojennej, zdecydował się na wzmocnienie piwnicy, czyniąc z niej schron.*

I wtedy dopiero zrozumiałem słowa spotkanej kobiety. Cegły zabrane z jej ogrodu, cegły z rodzinnego domu Ojca są w naszych domach do dziś. (...)

Dla Rodziny Waszczyszynów w 1946 r. nastał trudny czas przymusowego opuszczenia Lwowa, czemu towarzyszyła smutna wiadomość — niedawno narodzony brat Zenona, nazywany przez matkę czule Jurczikiem, zmarł. Wyjechali do Mikulczyc, koło Zabrze, a stąd po krótkim czasie do Chrzanowa, ponieważ mój Dziadek dostał pracę w tamtejszej fabryce lokomotyw jako kierownik działu ds. inwestycji. Dla ojca rozpoczął się — jak sam to określał — „galop edukacyjny”, to jest dwa lata w szkole podstawowej i trzy lata w Liceum im. St. Staszica. Ojciec w wieku szesnastu lat ukończył szkołę średnią i za zgodą ministerstwa rozpoczął

studia na Wydziale Inżynierii Wydziałów Politechnicznych AGH w Krakowie, usamodzielnionych później jako PK.

Po studiach poznał Stefanię Ciubówną, Niusię, wtedy studentkę historii sztuki. Została Jego żoną. Sześćdziesiąt trzy lata małżeństwa stanowią świadectwo tej najprawdopodobniej z miłości, której wszyscy jesteśmy świadkami. Niusia była z Nim zawsze, w każdej chwili, w każdym momencie. Wspomagała Go, była Jego opoką. To na Niej spoczął ciężar prowadzenia domu przy tak intensywnej pracy Ojca. Wychowali synów, wspólnie cieszyli się i wspólnie znosili troski. Niusia przy ukochanym Zenie była cały czas. Cały czas poświęcała również na opiekę nad chorym mężem. Codziennie razem modlili się nie tylko za bliskich, którzy odeszli, ale i za nas wszystkich.

Jestem wdzięczny Rodzicom, ponieważ swoimi niezłomnymi postawami pokazali, iż otwarte, kochające serce jest najważniejsze. Nie żegnamy się — wszyscy na zawsze jesteśmy razem.

Dobrosław Waszczyszyn

Tekst powstał na kanwie mowy wygłoszonej przez Dobrosława Waszczyszyna — syna Profesora Zenona Waszczyszyna, podczas pogrzebu 10 marca 2023 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

bardzo aktywny, ale z melancholią dodawał: „Powoli przechodzę z lokomotywy do tylnego wagonu pociągu czasu. Teraz ufam, że może będę mógł nieco zwolnić, aby nacieszyć się rozległymi widokami. I tylko równomierny stukot kół przypomina, że czas Pański biegnie nieubłaganie”.

W 2015 r. świętowaliśmy osiemdziesięciolecie Profesora Zenona Waszczyszyna. Przygotowana z tej okazji sesja naukowa

Z o. Jackiem Salijem zaproszonym z wykładem na PK

zgrupowała wybitnych specjalistów, Jego współpracowników i wychowanków. Pokazała, że Jubilat wcale nie zwolnił tempa i nie zrezygnował z zawodowych obowiązków, by delektować się spokojem... Jednak przyszły w Jego życiu doświadczenia trudne. Choroba pozbawiła Go tego, na czym tak mu zależało: pracy naukowej i kontaktów z ludźmi.

Ostatnie lata spędził w domu, u boku kochającej Żony, z Rodziną, która otoczyła Go troskliwą opieką. Bardzo cieszył się z każdych odwiedzin i z rozmów. Traktował gości z wielką delikatnością i serdecznością. Na niezręczne pytanie, czym się zajmuje, odpowiadał, że godzinami mógłby spoglądać przez okno: „Teraz cieszy mnie, że obserwuję ptaki, ich lot jest taki niesamowity...”.

Zostawił nam, w redakcji „Naszej Politechniki”, swój życiorys spisany na siedemdziesięciolecie... „do wykorzystania”. Ofiarował kilka błyskotliwych tekstów, które zamieściliśmy na naszych łamach, cykl artykułów niepoślednich publicystów i duchownych goszczonych przez Chrześcijańskie Forum Pracowników Nauki, okrucy wspomnień.

Był naszym uczciwym recenzentem. Mówił otwarcie. Nie kłamał. Nie schlebiał. Nie bał się trudnych pytań. I umiał je stawiać. Dotykały zawsze czegoś ważnego. Nigdy nie dbał o święty spokój. Kochał ludzi,

wrogom się kłaniał, choć czasem ręki nie podawał.

W rozmowie znać było, że każdą sprawę przeżywa. Był niezwykle wrażliwym człowiekiem, w głębi serca radosnym i ufny.

Interesowało Go wszystko — począwszy od spraw życiowych i egzystencjalnych poprzez politykę, literaturę. Kochał muzykę i podróże. Świat Go porywał, angażował, pochłaniał... Umiął odkryć wartość każdej chwili, a radość korzystania z czasu przyćmiewała powagę Jego naukowych osiągnięć. Był postacią JASNĄ. I zabiegał o mądrość.

Niezwykłe było również uczucie, którym obdarzał najbliższych. Tego światła nie gasił nigdy.

Wyróżniało Go poczucie sumiennosci, wielka odpowiedzialność. Z siebie właściwą przenikliwością diagnozował kondycję współczesnego świata i wyrażał troskę o Kościół. Potrafił zmienić zdanie. W zawodzie nauczyciela i akademika to rzadka umiejętność.

Takiego Profesora dane mi było poznać.

*Katarzyna Tyńska
Redakcja „Naszej Politechniki”*

Ostatnia droga Profesora Zenona Waszczyszyna

Spółeczność Politechniki Krakowskiej, polskie środowisko akademickie pożegnały Profesora Zenona Waszczyszyna podczas ceremonii żałobnej 10 marca 2023 r. W uroczystościach pogrzebowych obok władz PK uczestniczyli przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności, organizacji naukowych i społecznych, współpracownicy z Wydziału Inżynierii Lądowej PK, Politechniki Rzeszowskiej i Politechniki Wiedeńskiej oraz Przyjaciele.

Msza św. żałobna za duszę śp. Profesora Zenona Waszczyszyna została odprawiona w bazylice św. Floriana w Krakowie o godz. 10.30 w obecności małżonki Stefani Waszczyszynowej i synów wraz z rodzinami. Nabożeństwu przewodniczył ks. dr Andrzej Scaber RM w asyście ks. Adama Bonieckiego. W homilii skierowanej do uczestników Liturgii ks. Andrzej Scaber wskazywał na duchowy wymiar życia chrześcijanina. Podkreślał, że niekwestionowane osiągnięcia naukowe i zawodowe doprowadziły Profesora na wyżyny wybitnej kariery akademickiej, ale równie istotną drogą, na której się doskonalił, była miłość do Rodziny, Najbliższych, tak bardzo Mu oddanych i uczestniczących wraz z Nim w odkrywaniu tajemnicy cierpienia — ostatniej z dróg Jego pielgrzymowania ku Nieskończoności.

Z parafią św. Floriana i działającym tu duszpasterstwem akademickim Profesor Zenon Waszczyszyn czuł się szczególnie związany. Przez długie lata, od czasów „Solidarności”, animował działania wspólnoty pracowników PK, tzw. „Piwniczki”. Grupa była otwarta na różne formy religijności, także ludzi bez stopni i tytułów naukowych, a spotkania z zapraszanimi do „Piwniczki” wybitnymi gośćmi, duchownymi

i przedstawicielami świata kultury gromadziły spore grono.

✧

Uczestnicy mszy św. żałobnej w bazylice św. Floriana zgromadzili się następnie na cmentarzu Rakowickim, by odprowadzić Profesora Zenona Waszczyszyna na miejsce wiecznego spoczynku. Kondukt wyruszył

spod bramy głównej cmentarza o godzinie 12.30. Uroczystości przewodniczył ks. Andrzej Scaber. Nad grobem żegnali Profesora przedstawiciele Politechniki Krakowskiej, instytucji naukowych i organizacji społecznych.

W zastępstwie rektora Politechniki Krakowskiej prof. Andrzeja Białkiewicza przemówił prorektor prof. Dariusz Bogdał, który przypomniał najważniejsze osiągnięcia Zenona Waszczyszyna. Podkreślał, że osobowość i dorobek tego uczonego odcisnęły trwałe ślady w historii polskiej nauki. Zapewnił, że pamięć o tym wybitnym naukowcu i człowieku będzie trwać.

Reprezentujący Polską Akademię Nauk prof. Karol Życzkowski, prezes Oddziału PAN w Krakowie, żegnając Profesora Zenona Waszczyszyna, wymienił Jego zasługi jako wiceprezesa krakowskiego Oddziału PAN, członka Komitetu Mechaniki, Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej oraz Komitetu Informatyki PAN. Zwrócił uwagę na rangę Jego badań i zainteresowań naukowych, wyprzedzających swe czasy i zbieżnych z tym, co współcześnie nazywamy sztuczną inteligencją.

Za wielką naukową pasję i zaangażowanie dziękowała Profesorowi Waszczyszynowi z kolei prof. Ewa Broclawik, dyrektor Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych Polskiej Akademii Umiejętności. Mówiła, że Profesor uczestniczył w organizacji odradzającej się korporacji uczonych od 1989 r., w bardzo trudnym okresie dla PAU. Zostanie zapamiętany jako jeden z liderów Akademii.

Przywoławszy wspomnienia z początków znajomości, prof. Leonard Ziemiański, były prorektor Politechniki Rzeszowskiej, reprezentujący współpracowników z Katedry Mechaniki Konstrukcji PRz, wyraził wdzięczność Profesorowi Waszczyszynowi jako uczonemu, który zaszczepił na PRz fascynację nowymi ideami naukowymi i jak nikt inny potrafił podejmować ożywczą dla środowiska dyskusję naukową (tekst wystąpienia znajduje się na s. 27).

O szacunku i wdzięczności wobec Zmarłego za wkład w pracę na rzecz Wydziału IV Nauk Technicznych PAN mówił prof. Błażej Skoczeń. Wyraży głębokiego współczucia przekazał Rodzinie w imieniu Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz Komisji Nauk Technicznych PAU prof. Kazimierz Furtak (tekst wystąpienia znajduje się na s. 26).

W imieniu najbliższych współpracowników i wychowanków z Wydziału Inżynierii Lądowej PK pożegnał Profesora Zenona Waszczyszyna prof. Jerzy Pamin z Katedry Technologii Informatycznych w Inżynierii (niegdysiejszy Instytut Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej). Przedstawiając *curriculum vitae* Profesora, bogactwo naukowych osiągnięć i zaszczytów, złożył Mu hołd nie tylko jako uczonemu, ale też jako wspaniałemu Nauczycielowi i Wychowawcy,

który był niedoścignionym wzorem odwagi i zaangażowania. Prof. Pamin odczytał też przetłumaczony na język polski pożegnalny adres podpisany przez prof. Herberta Manga, *dr. h.c.* PK, prof. Josefa Eberhardsteina, prorektora Politechniki Wiedeńskiej, prof. Christiana Hellmicha, dyrektora Instytutu Mechaniki Materiałów i Konstrukcji oraz prof. Bernharda Pichlera, który osobiście reprezentował austriackich Przyjaciół na tej uroczystości. Kontakty Profesora Waszczyszyna z naukowcami Politechniki Wiedeńskiej trwały od 1986 r. do 2015 r. „Ta przyjaźń zawsze wiele dla nas znaczyła. Jesteśmy pewni, że Profesor Waszczyszyn doceniłby naszą intencję zacieśnienia kontaktów pomiędzy naszymi uczelniami” — napisali autorzy listu.

Na koniec osobistą refleksją podzielił się dr inż. Jacek Wojs, przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność”. Podkreślił, że rola Profesora, który zapisał się do „Solidarności” w 1980 r. i był świadkiem powstawania jej struktur na uczelni, jest nie do przecenienia. Swą wypowiedź zakończył poetycką impresją „Kasztań”.

W imieniu rodziny śp. Zenona Waszczyszyna podziękowania za tak liczny udział w nabożeństwie złożył syn Profesora — Dobrosław Waszczyszyn. Zwrócił się do obecnych oraz łączących się w modlitwie, dziękował koncelebransom za posługę, współpracownikom za okazywane Ojcu zawodowe wsparcie, zwłaszcza że „współpraca z tak wymagającą, pracującą dwadzieścia cztery godziny na dobę, dążącą do perfekcji osobą wymagała tzw. świętej cierpliwości”, a nawet przyjaźni, przekraczającej często zawodowe ramy. Podziękował przyjaciółom i rodzinie, najbliższym, bowiem to na ich barkach spoczywał przez ostatnie lata trud opieki. Na koniec, kierując swe słowa do Rodziców, powiedział: „Dziękujemy, że swoimi niezłomnymi postawami pokazaliście, iż otwarte, kochające serce dla nas wszystkich jest najważniejsze. Nie żegnamy się — wszyscy na zawsze jesteśmy razem”.

(kt)

Zdjęcia na s. 26–30: Jan Zych

Sztuczna inteligencja a prawdziwa mądrość

Kilka refleksji na 25-lecie Złotej Księgi Wychowanków Politechniki Krakowskiej

PRZEMYSŁAW ZIELIŃSKI

OSTATNIO wiele się mówi o wszechmocnej sztucznej inteligencji. Jednak nawet ona miałaby poważne trudności w rywalizacji z drużyną 327 absolwentów naszej uczelni, wyróżnionych do tej pory wpisem do Złotej Księgi Politechniki Krakowskiej.

Tym, co stanowi najsilniejszą broń sztucznej inteligencji, jest możliwość błyskawicznego korzystania z zasobów internetowych: nieskończonej liczby fachowych tekstów, filmów czy prezentacji. To dlatego z taką łatwością może ona przygotowywać odpowiedzi na skomplikowane nawet pytania bądź też sama pisać artykuły, teksty piosenek czy scenariusze. Jak wypadłaby w konfrontacji z 327 Złotymi Wychowankami Politechniki Krakowskiej? Z pewnością okazałoby się, że z wieloma skomplikowanymi wyzwaniem radzą sobie oni znacznie lepiej niż sławny ChatGPT.

Barbara Koczyńska — wpisana do Złotej Księgi w 2020 r. absolwentka Wydziału Inżynierii Sanitarnej i Wodnej (dziś WIŚiE) — została prezesem firmy EGM SA, znanej m.in. z zagospodarowania wód mineralnych ze złoża „Mateczny”; na zdjęciu w towarzystwie rektora Andrzeja Białkiewicza (z lewej) i dziekana WIŚiE Stanisława M. Rybickiego

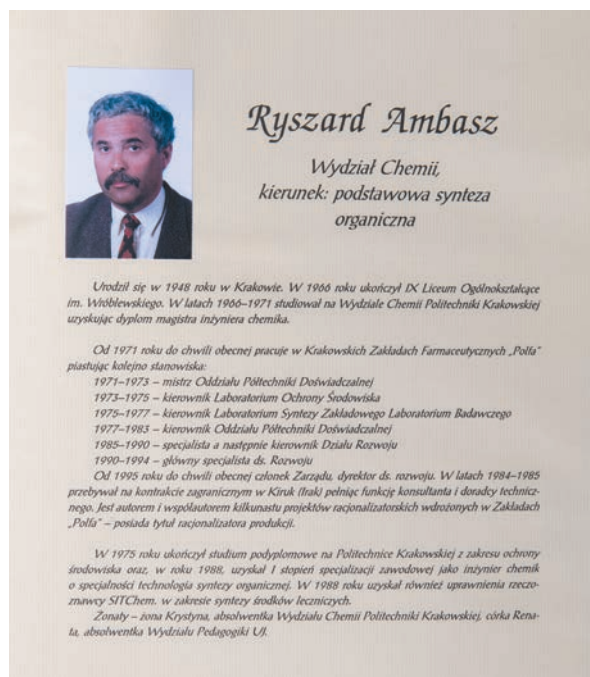
Skąd to przekonanie? Zajrzyjmy do Złotej Księgi, zwłaszcza że jest ku temu świetna okazja. Już wkrótce rektor PK po raz dwudziesty piąty wyróżni wpisem do niej kolejnych wychowanków naszej uczelni.

Przewaga #1: elitarność

Jak wiadomo, sztuczna inteligencja korzysta ze wszystkich zasobów sieci — tych godnych zaufania, jak i tych, które mogą budzić wątpliwości swoją wiarygodnością. Niejednokrotnie odpowiedzi udzielane przez AI są niskiej jakości. Ma ona do dyspozycji powszechnie dostępne materiały, do których dotrzeć może każdy internauta.

Tymczasem każda z 327 osób, których nazwiska figurują na Złotej Liście, jest postacią wyróżniającą się pod wieloma względami. Nie tylko dysponuje specjalistyczną wiedzą, zdobywaną często przez długie lata, ale potrafi wykorzystać ją tak, by w swojej dziedzinie odnosić nieprzeciętne sukcesy. Złoci Wychowankowie mają bogate doświadczenie — społeczne, zawodowe czy naukowe, dzięki któremu z powodzeniem mierzą się ze stojącymi przed nimi wyzwaniami.

Do Złotej Księgi trafić nie jest łatwo. — *Tytuł Złotego*

Jako pierwszy wpisem do Złotej Księgi Wychowanków PK został uhonorowany Ryszard Ambasz — absolwent Wydziału Chemii z 1971 r., w momencie dokonania wpisu będący dyrektorem ds. rozwoju Krakowskich Zakładów Farmaceutycznych „Polfa”

Wychowanka jest najwyższym wyróżnieniem, które rektor uczelni w porozumieniu z Kapitułą Złotej Księgi i Zarządem Stowarzyszenia Wychowanków PK nadaje wybitnym absolwentom — zaznacza Izabela Paluch, prezes SWPK. — *Analizujemy całokształt pracy zawodowej i społecznej, przyglądamy się wybitnym osiągnięciom i talentom absolwentów PK. Równie ważne jest to, aby potencjalny Złoty Wychowanek charakteryzował się wysoką kulturą osobistą i nienaganną postawą moralną* — dodaje Izabela Paluch.

Przewaga #2: interdyscyplinarność

Jeśli zlecimy sztucznej inteligencji znalezienie odpowiedzi na pytanie dotyczące silnika samochodowego, to algorytmy

Jednym z najbardziej znanych polskich twórców wpisanych do Złotej Księgi jest reżyser Janusz Majewski, na zdjęciu z prezes SWPK Izabelą Paluch. Z prawej: wpisany do Złotej Księgi w 2019 r. Witold Białokur — absolwent Wydziału Mechanicznego — nadzorował w USA wykonanie podziemnego składowiska odpadów radioaktywnych, a dla Nowego Jorku realizował projekty ujęć wody wraz z jej uzdatnianiem; na zdjęciu z prezes Izabelą Paluch i dziekanem WM Jerzym A. Sładkiem

AI ograniczą swoje poszukiwania do treści dotyczących przede wszystkim tego tematu. Otrzymamy odpowiedź opracowaną z jednego punktu widzenia. Gdybyśmy to samo pytanie zadali drużynie Złotych Wychowanków, to wielowymiarowość, głębia uzyskanej odpowiedzi ogromnie by nas zaskoczyła. To dlatego, że przez dwadzieścia pięć lat istnienia Złotej Księgi trafiały do niej osobistości reprezentujące szereg różnorodnych środowisk — naukowcy, przedsiębiorcy, samorządowcy, artyści, sportowcy i społecznicy.

Wśród 327 wyjątkowych postaci umieszczonych na kartach Złotej Księgi PK znaleźli się m.in.: prof. Janusz Majewski (reżyser filmowy, dramaturg, pisarz, scenarzysta, wykładowca, rektor Warszawskiej Szkoły Filmowej),

Józef Lassota (polityk, samorządowiec, były prezydent Krakowa), Małgorzata Boryczko (powiatowy inspektor nadzoru budowlanego w Krakowie), Józefa Majerczak (prezes SITK RP Oddział Kraków), dr inż. arch. Nguyen The Thao (prezes Towarzystwa Przyjaźni Wietnamsko-Polskiej, były prezydent Hanoi), dr inż. Abdul H. Haider (były ambasador Afganistanu w Polsce i wiceminister spraw zagranicznych w Afganistanie), Omar Faris (działacz pokojowy, wiceprezes Pozarządowego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Palestyńczyków w Polsce), Marek Paszucha (sędzia koszykarski, działacz polityczny oraz dyplomata, były ambasador Polski w Malezji i Brunei), Andrzej Bachleda-Curuś (narciarz alpejski, srebrny i brązowy medalista

mistrzostw świata w kombinacji alpejskiej, dwukrotny olimpijczyk), Barbara Kopczyńska (prezes EGM SA i EGM ECOLOGY & ENGINEERING Sp. z o.o.), Tomasz Ćwikowski (założyciel i prezes ERBET Sp. z o.o.), Stefan Życzkowski (założyciel i były prezes ASTOR Sp. z o.o.), Ryszard Florek (założyciel i prezes FAKRO Sp. z o.o.), Jacek Legendziewicz (założyciel JORDAN GROUP), Sebastian Karpień-Bułęcka (piosenkarz, muzyk, skrzypek), Jan Kanty Pawluśkiewicz (kompozytor piosenek, muzyki teatralnej i filmowej), Marek Grechuta (piosenkarz, kompozytor, poeta, malarz), Zdzisław Beksiński (architekt, malarz, rzeźbiarz, fotograf, rysownik i artysta fantastyczny), Andrzej Mleczko (rysownik i satyryk) oraz Jan Zych (artysta fotografik). Nazwiska wszystkich Złotych Wychowanków Politechniki Krakowskiej dostępne są na stronie: <http://www.swpk.pk.edu.pl/index.php/zlota-ksiega-pk/laureaci-zlotej-ksiegi>.

Na Złotą Księgę składają się dziś już cztery — wielkie i ciężkie (!) — tomy

Bogactwo zgromadzonej wiedzy, doświadczeń, charakterów i reprezentowanych przez Złotych Wychowanków środowisk sprawia, że Złota Księga jest tak fascynującym dokumentem. Lektura zebranych w niej niezwykłych życiorysów może przyciągnąć naszą uwagę na długie godziny.

Izabela Paluch zwraca uwagę, że definicja „wychowanka” jest szersza od tradycyjnego pojęcia „absolwent”, który ukończył studia pierwszego lub drugiego stopnia na Politechnice Krakowskiej. — *Wychowankami PK są również absolwenci politechnicznego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Szkoły Biznesu*

W 1999 r. dyplom Złotego Wychowanka PK otrzymał Marek Grechuta, krakowski bard; dyplom wręczył rektor Kazimierz Flaga

Piotr Śliwiński na uroczystość wpisania go do Złotej Księgi w 2018 r. przywiózł kamień z Mount Everestu, na którego szczyt wspiął się kilka miesięcy wcześniej; na zdjęciu w towarzystwie rektora Jana Kaziora

MBA oraz studiów doktoranckich i podyplomowych — podkreśla prezes Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Krakowskiej.

Przewaga #3: warsztat

Tak bardzo popularny ChatGPT działa na prostej zasadzie uczenia maszynowego. Mówiąc w skrócie, najpierw zbiera informacje, potem je „analizuje” i w ten sposób wyciąga wnioski, determinujące dalsze postępowanie. Metodologia wykorzystana przez sztuczną inteligencję sprawia, że jakość zdobywanej przez AI wiedzy zależy głównie od tego, do jak rozległych zasobów ma ona dostęp.

Wszyscy Złoci Wychowankowie w procesie rozwiązywania problemów stawiają nie tylko na ilość danych, ale i na jakość procesu dochodzenia do rozwiązania. To dlatego, że jako

osoby silnie związane z Politechniką Krakowską i stale utrzymujące z nią relacje, podzielają politechniczny etos zdobywania wiedzy oraz przekuwania jej w praktykę. Wychowankowie mają szacunek do nauki i nie zadowolają się pochopnie wyciągniętymi wnioskami.

Ogrom osób, wpisanych do Złotej Księgi, ma na swoim koncie patenty, nagrody naukowe czy branżowe, posiada odznaczenia państwowe najwyższej rangi. Osiągnęli to nie tylko dlatego, że korzystali z wielu informacji, ale dlatego że potrafili te informacje przetworzyć, zrozumieć je, uzupełnić i wzbogacić. Osiągnęli to także dlatego, że ich wykładowcami, opiekunami, mentorami byli dydaktycy Politechniki Krakowskiej, którzy potrafili przekazać im wartości kultywowane na Politechnice Krakowskiej.

— *Nasi pracownicy, studenci i absolwenci regularnie otrzymują prestiżowe nagrody oraz wyróżnienia* — mówi prof. Andrzej Szarata, rektor Politechniki Krakowskiej. — *Informujemy o tym na bieżąco, promując w ten sposób ich osiągnięcia, ale także podkreślając nieprzeciętną jakość kształcenia w naszej Alma Mater. Jednak Złota Księga Wychowanków jest czymś więcej niż jednostkową informacją: to trwały ślad osiągnięć ludzi związanych z Politechniką. Dzięki Złotej Księdze i działalności Stowarzyszenia Wychowanków nie tracimy sprzed oczu tych wybitnych jednostek i zawsze możemy wrócić do nich po inspirację* — zauważa rektor.

Właśnie dlatego Złota Księga Wychowanków jest nie tylko listą 327 indywidualności, które osiągnęły sukces. Jest zapisem żywej, ciągle rozrastającej się społeczności, nieodłączną częścią politechnicznego świata. Dla tych, którzy trafili do Złotej Księgi, jest to uhonorowanie czy zwieńczenie kariery. Dla innych, którzy przeglądają poszczególne stronicę Księgi i wczytują się w biogramy, stanowi motywację oraz inspirację do dalszego rozwoju.

W 2021 r. Złotym Wychowankiem został znany architekt Bohdan Biś Lisowski; z lewej: rektor Andrzej Białkiewicz

Werdykt

Sztuczna inteligencja, czy to w postaci ChatGPT, czy innych otaczających nas algorytmów, z których chętnie korzystamy, nie wzięła się znikąd. Została stworzona przez wizjonerów, którzy mieli odwagę oraz wiedzę, by wcielić w życie swoje śmiałe pomysły. Właśnie historie takich ludzi, projektujących i stawiających zachwycające budynki, komponujących zostające z nami długo melodie czy też wzmacniających więzi w swoich lokalnych społecznościach, znajdujemy w Złotej Księdze. Trudno nam sobie wyobrazić, jak wiele otaczających nas rzeczy jest efektem prac wychowanków. ChatGPT, który wzbudza taki podziw i wywołuje tyle poważnych dyskusji o naszej przyszłości, tak naprawdę bazuje na przeszłości: na tym, co już zostało opracowane, odkryte, stworzone, opisane przez ludzi. Bazuje na tym, co już zrobili inni — także Złoci Wychowankowie Politechniki Krakowskiej.

Warto mieć to na uwadze, oklaskując nowych Złotych Wychowanków podczas jesiennej uroczystości wręczenia im przez Rektora dyplomów; uroczystości, która co roku odbywa się w Sali Senackiej w dniu inauguracji roku akademickiego. Serdecznie zapraszamy!

Zdjęcia: Jan Zych

Przemysław Zieliński jest specjalistą ds. marketingu w INTECH PK.

CeWSA PK — wsparciem dla społeczności akademickiej PK

Zmiana sposobu myślenia i otwartość na nowe wyzwania sprzyjają budowaniu nowej kultury organizacyjnej każdej instytucji. Nasza uczelnia zasługuje na to, by była uczelnią przyjazną dla studentów i dla pracowników, dla każdego. CeWSA PK stara się taką postawę promować. Właśnie świętowało pierwszą rocznicę istnienia

ELŻBIETA JAROSIŃSKA

JESTEŚMY zespołem ludzi, którym leży na sercu przyjazne i zdrowe środowisko do nauki i pracy. Ten cel staramy się realizować poprzez kształtowanie świadomości społeczności akademickiej PK w zakresie: psychologii, komunikacji interpersonalnej, etyki i organizacji pracy. Tak mówią o sobie pracownicy Centrum Wsparcia Społeczności Akademickiej Politechniki Krakowskiej — CeWSA PK.

Centrum działa od ponad roku, jednak nie wszyscy członkowie wspólnoty PK o tym wiedzą. Powstało 9 maja 2022 r. z inicjatywy prorektora ds. studenckich dr. inż. Marka Bauera, który widział pilną potrzebę wsparcia pracowników i studentów PK w związku z pojawiającymi się problemami i zagrożeniami psychospołecznymi.

Elżbieta Jarosińska, dyrektor CeWSA PK

Działania CeWSA PK opierają się na trzech filarach: profilaktyce, tj. zwiększaniu świadomości w zakresie zagrożeń psychospołecznych (np. poprzez odpowiednią edukację), rozpatrywaniu spraw dotyczących dyskryminacji i mobbingu (zgłaszanych indywidualnie lub za pośrednictwem osób trzecich),

a także na ułatwianiu osobom poszkodowanym w wyniku niewłaściwego traktowania dostępu do pomocy psychologicznej (współpraca z Akademickim Punktem Konsultacji Psychologiczno-Pedagogicznych na PK — APKPP).

Pracę jednostki regulują dwie procedury, zatwierdzone „Zarządzeniem nr 78 rektora PK z 14 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Krakowskiej Wewnętrznej Polityki Antydyskryminacyjnej oraz Wewnętrznej Polityki Antymobbingowej”. Wszyscy członkowie społeczności akademickiej PK są zobowiązani do ich przestrzegania od 17 października 2022 r. Zadania CeWSA wynikają również z przyjętego na PK „planu równości” („Zarządzenie nr 64 rektora PK z 21 lipca 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu Równości dla Politechniki Krakowskiej na lata 2022–2025”).

„Złap oddech, złap równowagę” na Politechnice Krakowskiej. Fot.: Jan Zych

Od 2023 r. CeWSA PK jest członkiem ogólnopolskiego Stowarzyszenia Akademickiej Sieci Bezpieczeństwa i Równości (ASBiR), w sekcji przeciwdziałania mobbingowi.

Jak w CeWSA definiujemy cele i w czym chcielibyśmy pomóc społeczności naszej uczelni?

Gdy grają emocje

W tworzeniu wartościowych relacji z ludźmi, także zawodowych, ważną rolę odgrywają nasze stany uczuciowe i emocjonalne. Przekonujemy, że warto zwrócić na nie uwagę, by wyrażać je w odpowiedni sposób, a przede wszystkim — by ich nie tłumić. Niewyrażone emocje i uczucia mogą bowiem stać się przyczyną wielu chorób.

Rola emocji i uczuć w naszym życiu jest nieoceniona. Stanowią informację o tym, że jakaś potrzeba została lub nie została w danej chwili zaspokojona. Odbierając tę informację, można sprawdzić, jaka potrzeba kryje się za danym uczuciem. W ten sposób nie skupiamy się na samym uczuciu, a jedynie na potrzebie, która domaga się zaspokojenia. Już samo nazwanie tej potrzeby może przynieść wielką ulgę. Kolejnym krokiem będzie odszukanie sposobu na jej zaspokojenie bez szkody dla innych osób.

O tym właśnie staramy się przypominać...

Ustyszmy się

W dziedzinie komunikacji stawiamy akcent na to, by we wzajemnym kontakcie nie skupiać się na celu, „ugraniu”

Nauka relaksacji. Fot.: Materiały PK

czegoś, ale na budowaniu relacji z drugim człowiekiem. Starajmy się, by język, którym się komunikujemy, był medyczny, służący porozumieniu się. Dobra komunikacja będzie możliwa nie tylko, gdy będziemy się nawzajem słuchać, ale gdy zadbamy o to, by się wzajemnie usłyszeć. Będzie to możliwe, tylko gdy okażemy otwartość na drugiego człowieka, a ocenę, krytykę czy porównywanie zastąpimy szacunkiem wobec uczuć i potrzeb rozmówcy. Każda bowiem krytyka, ocena, każdy osąd czy w końcu gniew są tragiczną próbą zaspokojenia własnych potrzeb, a konflikty rodzą się z przekonania, że istnieje tylko jeden sposób na zaspokojenie danej potrzeby czy jeden sposób na rozwiązanie danego problemu.

Złap równowagę... przekonywał prodziekan WIŚiE Jarosław Müller. Fot.: Jan Zych

Każdy jest wartością

Przypominamy za „Kodeksem etycznym PK” o godności, która jest „wewnętrzna właściwością człowieka, stanowiącą jego niezbywalne dobro

i wartością nadrzędną, do której powinny odnosić się inne zjawiska społeczne. Zatem wszelkie działania czy interakcje międzyludzkie na Politechnice Krakowskiej w żaden sposób nie mogą naruszać godności pracowników i studentów ani też osób spoza PK”. To przekłada się na budowanie wspierającego przekonania, że nie musimy się lubić, ale powinniśmy się szanować, by w drugim widzieć przede wszystkim człowieka.

Dobra organizacja, czyli #przyjaznaPK

Zwracamy uwagę na budowanie w zespołach zdrowej atmosfery, która będzie sprzyjać efektywnej nauce i pracy, a wreszcie — dobrej współpracy. Wyzwanie to spore! Tworzeniu takiej atmosfery na Politechnice Krakowskiej pomagać powinna integracja trzech wymienionych już sfer (nastawień psychicznych, umiejętności komunikacyjnych i wartości), nie tylko w teorii, ale i w praktyce życia codziennego. Trzeba pamiętać o tym, że czasem będzie to wymagało zmiany dotychczasowych, ale nie służących już nikomu przekonań i rezygnacji ze schematów w myśleniu i w działaniu, ponieważ być może prowadzą one do konfliktów, a nie do rozwiązania problemu. Zmiana sposobu myślenia i otwartość na nowe wyzwania może sprzyjać budowaniu nowej kultury organizacyjnej PK. Celem jest #przyjaznaPK. CeWSA PK jest inicjatorem tej zmiany. Nasza uczelnia, z wysokimi ocenami A i A+, zasługuje na to, by była uczelnią przyjazną zarówno dla studentów, jak i dla pracowników, dla każdego.

Uczmy się, szkolmy i relaksujmy

Istnieje potrzeba wypracowania nowych wzorców zachowania i postaw. Wiązać się to będzie zapewne z podjęciem osobistej pracy nad sobą. CeWSA PK na bieżąco organizuje więc warsztaty i szkolenia dla wszystkich członków wspólnoty akademickiej. Ich tematyka jest tak dobrana, by była spójna z ideą budowania przyjaznego i zdrowego środowiska do nauki i pracy. CeWSA PK proponuje:

- obowiązkowe szkolenia świadomościowe dla studentów studiów I i II stopnia (semestr I) na temat

dyskryminacji i niepełnosprawności (wspólnie z Biurem Osób z Niepełnosprawnościami – BOzN);

- obowiązkowe szkolenia świadomościowe dla nowo zatrudnionych (od 1 stycznia 2022 r.) na temat przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi;
- nieobowiązkowe szkolenia świadomościowe dla wszystkich pracowników i doktorantów dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi;
- warsztaty z komunikacji opartej na porozumieniu bez przemocy (ang. *Nonviolent Communication*) dla pracowników PK, w tym kadry zarządzającej każdego szczebla;
- szkolenie dotyczące komunikacji z osobą z zaburzeniami psychicznymi – wyzwania dla pracowników uczelni;
- warsztaty dla studentów z zakresu logoterapii „Harmonijny rozwój w stronę sensu”.

Oprócz szkoleń CeWSA PK proponuje też inne formy działania. Wystąpiliśmy z inicjatywą organizowania cyklicznych wydarzeń relaksacyjnych, służących promocji zdrowia psychicznego wśród członków społeczności akademickiej PK. Po raz pierwszy takie spotkanie zorganizowaliśmy pod hasłem „Złap oddech, złap równowagę” na terenie kampusu PK przy ulicy Warszawskiej 25 maja 2023 r. Była to

Fot.: Jan Zych

Pora na urodzinowy tort CeWSA PK.
Fot.: Materiały PK

również okazja do świętowania pierwszych urodzin naszego Centrum.

Złap oddech, złap równowagę

Nie tylko celebrowaliśmy naszą pierwszą rocznicę, ale i staraliśmy się pokazać, jak za pomocą prostych technik przywrócić równowagę

psychiczną w sytuacjach stresogennych. W programie znalazły się m.in.: relaksacje, medytacje, testy funkcjonalne i konsultacje z fizjoterapeutą, pokaz najważniejszych testów układu ruchu i kręgosłupa, rozmowa z psychologami, test wydolności ASTRAND-RYHMING, analiza składu ciała za pomocą wagi TANITA i inne propozycje, pomocne w redukcji stresu, lęku i odczuwanego w ciele napięcia.

Monika Maja Maliszewska, z wykształcenia psycholog, na co dzień wspierająca nasze Centrum, tak wyjaśnia ideę tego przedsięwzięcia: — *Niewątpliwie stres i jego skutki dotyczą wszystkich. Jednym z naszych celów było zaprezentowanie, jak dzięki technikom relaksacyjnym i świadomemu oddychaniu możemy sobie sami na co dzień pomagać. Jako CeWSA PK chcemy służyć pomocą całej społeczności akademickiej PK, podejmując tematy zdrowia psychicznego i szukając wspólnie rozwiązań trudnych spraw, sytuacji.*

W trakcie zaplanowanych spotkań można więc było zasięgnąć porady u psychologów w nurtującej kwestii, a także dowiedzieć się, gdzie uzyskać dalszą potrzebną pomoc. Za interesowanie było bardzo duże i choć nie zdążyliśmy porozmawiać ze wszystkimi, przekazywaliśmy informacje o APKPP i możliwości umówienia się na darmową konsultację psychologiczną. Psychologowie przeprowadzili także kilkunastominutowe treningi relaksacji. — *Tego typu działania były przykładową formą radzenia sobie ze stresem, jednak systematycznie stosowane przynoszą wymierne korzyści dla ciała i umysłu — uważa dr Agnieszka Szewczyk-Zakrzewska, psycholog z APKPP. — Zarówno forma wsparcia psychologicznego w postaci indywidualnych konsultacji, jak i psychoedukacja, np. dotycząca sposobów radzenia sobie ze stresem, są cennym obszarem działań, które mogą zaoferować pracujący na PK psychologowie — dodaje.*

Rzecznicy i piteczki antystresowe

Wydarzenie stanowiło również okazję, by przedstawić społeczności PK grono rzeczników dyscyplinarnych.

Michał Lebiest z Radia „Nowinki” rozmawia o zasadach bezpieczeństwa na uczelni ze specjalistą — Pawłem Prusiem. Fot.: Jan Zych

Można się było z nimi spotkać osobiście. W swobodnej atmosferze prowadzili rozmowy, udzielali cennych wskazówek w konkretnych kwestiach. Pytano o to, jakimi sprawami się zajmują, jak kierować do nich sprawy, jakie są procedury rozpatrywania zgłoszeń oraz jak rozwiązywać problemy, zanim trafią w ich ręce. Dr hab. inż. Małgorzata Chwał, rzecznik dyscyplinarny ds. studentów i doktorantów podkreśla, że rola CeWSA PK na tym polu jest bezcenna: — *Można pomóc rozwiązać problemy we wczesnym stadium. Problemem społeczności akademickiej nie jest to, że pojawiają się takie sprawy. Problemem jest to, że społeczność nie stara się ich rozwiązać w fazie początkowej, gdyż często nie ma wiedzy, do kogo i gdzie się zwrócić i czuje się niepewna, czy otrzyma pomoc, jakiej potrzebuje.*

Rzecznicy potwierdzili, że atmosfera wydarzenia była bardzo dobra, a studenci chętnie podejmowali rozmowy i podkreślali potrzebę prowadzenia

szkoleń świadomościowych na PK. — *Pytania studentów i pracowników skierowane do mnie jako rzecznika dotyczyły najczęściej działalności APKPP, np. jak umówić się z psychologiem, z jakimi problemami można się tam udać, czy są to wizyty odpłatne, gdzie odbywają się konsultacje i czy prowadzimy psychoterapię. Rozmówcy podkreślali potrzebę istnienia CeWSA PK, powątpiewając jednocześnie, czy pomoże to wyeliminować spotykane na PK formy dyskryminacji* — twierdzi pracująca dla CeWSA PK Beata Romek, rzecznik ds. przeciwdziałania molestowaniu i dyskryminacji.

Z jej obserwacji wynika, że studenci chętnie wypełniali ankiety. Sami rzadko po nie sięgali, więc trzeba ich było do tego zachęcić. Przydały się i sprawdzone piłeczki antystresowe oraz długopisy z nazwą CeWSA PK. Przy piłeczkach łatwiej też było rozmawiać o źródłach stresu na PK i sposobach pokonywania go.

Badanie ankietowe, przeprowadzone podczas wydarzenia, dotyczyło poczucia bezpieczeństwa na terenie PK. Większość ankietowanych była zdania, że na PK czuje się bezpiecznie, a w sytuacji zagrożenia czy przestępstwa wie, do kogo należy zwrócić się o pomoc (w grupie wymienionych znalazła się również CeWSA PK). Wyniki

ankiet zostały przekazane do Zespołu ds. Ochrony Przeciwpożarowej, Bezpieczeństwa oraz Spraw Obronnych na PK, tam gdzie ankiety zostały opracowane.

„Złap oddech, złap równowagę” — dzień relaksacji i medytacji na PK udało się spędzić dobrze. Rzecznicy i inne osoby zaangażowane w działania CeWSA PK miały okazję porozmawiać, wymienić się doświadczeniami i określić wzajemne potrzeby dotyczące współpracy, procedur i działań prewencyjnych na PK. Studenci zadeklarowali chęć uczestniczenia w takich wydarzeniach w przyszłości i prosili, by organizować je częściej.

CeWSA PK zachęca do korzystania ze szkoleń, ale przede wszystkim — do kontaktu w przypadku jakichkolwiek trudności czy potrzeby rozmowy. Każda informacja o istniejących na PK problemach będzie dla nas wyznacznikiem kierunku wypracowywania coraz lepszych narzędzi pomocowych, po to by wspólnie budować przyjazną PK.

Pamiętaj, jeśli czujesz, że twoje prawa są łamane, zgłoś się do nas.

Dr inż. Elżbieta Jarosińska jest dyrektorem CeWSA PK, adiunktem w Katedrze Geoinżynierii i Gospodarki Wodnej PK. Śródtytuły pochodzą od redakcji.

Od lewej: psycholog Maja Maliszewska, rzecznik dyscyplinarny ds. studentów i doktorantów Małgorzata Chwał, dyrektor CeWSA PK Elżbieta Jarosińska i rzecznik ds. przeciwdziałania molestowaniu i dyskryminacji Beata Romek. Fot.: Jan Zych

Na PK działają trzy jednostki pomocowe: Centrum Wsparcia Społeczności Akademickiej PK (CeWSA PK), Akademicki Punkt Konsultacji Psychologiczno-Pedagogicznych (APKPP) i Biuro Osób z Niepełnosprawnościami (BOzN), które podjęły już wstępne rozmowy na temat uszczelnienia systemu pomocy na PK i wprowadzenia bardziej efektywnych działań systemowych. O naszych działaniach na bieżąco informujemy w serwisie SIP PK, na naszej stronie internetowej oraz poprzez *social media*.
Kontakt z CeWSA PK:
tel.: 512 652 855
www: cewsa.pk.edu.pl
fb: <https://www.facebook.com/CeWSAPK/>
instagram: https://www.instagram.com/cewsa_pk/

Gra miejska dla studentów

ALEKSANDRA ZAJĄC

Gamifikacja w edukacji to metoda, która zyskuje ostatnio coraz większą popularność. Wprowadzanie elementów gry do nauki motywuje studentów do większego wysiłku, rozwija ich kreatywność i umiejętność samodzielnego myślenia. Nauka staje się bardziej atrakcyjna i efektywna — przekonują organizatorki gry miejskiej przygotowanej z myślą o studentach PK.

2 czerwca osiemdziesięciu studentów Wydziału Informatyki i Telekomunikacji postanowiło stawić czoła najróżniejszym wyzwaniom w nadziei odnalezienia bezpiecznego schronienia w postapokaliptycznym świecie, opanowanym przez zombie. Scenariusz gry nawiązywał do nieustająco modnego nurtu w kulturze popularnej.

Śmiałkowie, poruszając się w labiryncie skomplikowanych zagadek i łamigłówek, musieli odnaleźć kolejne punkty zadaniowe, rozsiane na terenie kampusu Politechniki, przy ulicy Warszawskiej i w okolicy.

Zdobycie zasobów potrzebnych by przeżyć, takich jak woda i prowiant, wy-

magłało od nich wiedzy, logiki, kreatywności, a nawet sprawności fizycznej. Uczestnicy gry musieli rozwiązać trudne zadania informatyczne, rozszyfrować nagrania szalonego profesora, zawierające bezcenne formuły matematyczne czy też wykazać się znajomością historii uczelni, w czym pomogły im bogate zasoby Muzeum PK.

W organizację i przeprowadzenie gry zaangażowana była spora grupa lektorów i pracowników administracji Studium Języków Obcych PK. Swoje pomieszczenia udostępniły Wydział Inżynierii Lądowej, Wydział Architektury oraz Muzeum PK.

Zwycięzcami została drużyna studentów pierwszego roku informatyki: Mariusz

Studentzi szukali wskazówek m.in. na Rynku Głównym w Krakowie. Fot.: Agnieszka Łyczko

Gosławski, Adrian Jarosz, Marcel Gorczyca oraz Jakub Kwiecień.

Mgr Aleksandra Zajęc pracuje w Studium Języków Obcych PK.

Betonowe bryły w krajobrazie miejskim

Po raz 23. odbył się studencki konkurs „Architektura Betonowa — Gra Brył — Dom w Krajobrazie Miejskim”, organizowany wspólnie przez Katedrę Projektowania Architektonicznego na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej oraz Stowarzyszenie Producentów Cementu. Ogłoszenie wyników, połączone z wernisażem wystawy prac, odbyło się 29 czerwca w budynku wydziału na kampusie PK przy ulicy Warszawskiej.

Konkurs był przeznaczony dla studentów II roku, czwartego semestru studiów na

WA PK. Mieli oni za zadanie zaprojektować dom jednorodzinny. Jak powiedział podczas wernisażu prorektor PK dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK, potrzeba zaprojektowania takiego domu po ukończonych studiach może się każdemu zdarzyć i być wstępem do poważniejszych zadań. Uczestniczący w wernisażu przedstawiciel współorganizatora konkursu Zbigniew Pilch przypomniał, że beton jest najpopularniejszym materiałem budowlanym — co roku wytwarza się go na świecie ponad 14 mld ton. W wernisażu uczestniczyła dziekan WA PK dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak, prof. PK.

Równorzędnymi trzema nagrodami uhonorowani zostali: Agnieszka Andzel, Patryk Tatar i Albert Wąchała. Wyróżnienia otrzymali następujący autorzy: Julia Adamczyk, Arkadiusz Bloch, Natalia Bogawska, Julia Burliga, Beata Cudzych, Martyna Czekalska, Marcelina Dąbrowska,

Gabriela Dyszkiewicz, Jakub Dziura, Katarzyna Folta, Natalia Głowacka, Angielka Godek, Julia Gonet, Magdalena Grobecka, Gabriela Kołodziej, Joanna Kost, Zuzanna Łomzik, Marta Macyk, Emilia Moczyńska, Joanna Nowak, Matylda Pruchniak, Julia Stępska, Wiktoria Tomczyk, Kacper Żak. Dużą liczbę przyznanych w tym roku wyróżnień prof. Tomasz Kozłowski, kierownik Katedry Projektowania Architektonicznego WA PK, tłumaczył bardzo wyrównanym, wysokim poziomem zgłoszonych prac.

Jury konkursu obradowało w składzie: prof. Tomasz Kozłowski, prof. Justyna Kobylarczyk, mgr inż. Zbigniew Pilch, dr inż. arch. Anna Mielnik, prof. PK, dr inż. arch. Monika Gała-Walczowska, dr inż. arch. Marek Początko, dr inż. arch. Przemysław Bigaj, mgr inż. arch. Piotr Stalony-Dobrzański, mgr inż. arch. Wojciech Cieplucha, mgr inż. arch. Grzegorz Twardowski.

(ps)

Laureaci trzech równorzędnych nagród: Agnieszka Andzel, Patryk Tatar (z lewej) i Albert Wąchała. Fot.: Jan Zych

Beata Malinowska-Petelenz z Wydziału Architektury PK portretuje poetów

KATARZYNA TYŃSKA

W Krakowie gościła w lipcu niezwykła wystawa. Przedstawiono na niej portrety poetów związanych z królewskim miastem. Obrazy, które zaprezentowano w formie plakatów w gablotach umieszczonych wokół Plant, wykonała Beata Malinowska-Petelenz z Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, włączając się tym samym w akcję „Poetycka Rzeczpospolita Krakowska”. Pierwotnie portrety posłużyły jako ilustracje lipcowo-sierpniowego wydania miesięcznika „Kraków i Świat” — dopełniają eseje i opracowania poświęcone poetyckiemu fenomenowi Krakowa — ale będzie je można jeszcze zobaczyć na okładkach kilku kolejnych numerów tego pisma.

Beata Malinowska-Petelenz mówi, że malowanie to dla niej druga droga zawodowa. I choć obowiązki naukowe, akademickie na stanowisku profesora Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej pochłaniają wiele czasu, to chwile, kiedy powraca do tworzenia, sprawiają przyjemność. Od roku współpracuje z redakcją miesięcznika społeczno-kulturalnego „Kraków i Świat”. — *W kwietniu Witold Bereś, redaktor naczelny „Krakowa”, zwrócił się do mnie z propozycją, bym wykonała portrety wybranych poetów jako ilustracje do wydania poświęconego poezji. Czasu było bardzo mało, ale rzuciłam wszystko, by to zadanie wykonać — przypomniała genezę pomysłu. Pracowała bardzo intensywnie.*

Wystawę można było oglądać na krakowskich Plantach od 1 do 16 lipca. Na zdjęciach portrety Marka Grechuty i Czesława Miłosza. Fot.: Jan Zych

— *To był dla mnie zaszczyt malować tak wybitnych twórców. Uskrzydliło mnie to...* — dodaje. Powstało dziewiętnaście obrazów. Wspólna jest zgaszona tonacja kolorystyczna i zastosowana tradycyjna mieszana technika malarska (ołówki, kredki, farby akrylowe, tusz, farby w sprayu). Pomimo obaw o efekt w druku — wszystko się udało.

Wśród sportretowanych są poeci tej miary co młodopolanin Kazimierz Przerwa-Tetmajer; Tadeusz Boy-Żeleński, poetki Maria Pawlikowska-Jasnorzewska i Anna Świrszczyńska, nobliści Wisława Szymborska i Czesław Miłosz czy współpracujący z „Przekrojem” Konstanty Ildefons Gałczyński. Wybór nie był łatwy, ale uwagę zwrócili też piszący w jidysz Mordechaj Gebirtig, związany z krakowskim Kazimierzem, oraz reprezentanci współczesnych nurtów: futurysta Brunon Jasiński, poeci Nowej Fali — Julian Kornhauser, Adam Zagajewski i Ryszard Krynicki, również outsider Stanisław Czycz, Ewa Lipska, Tadeusz Śliwiak czy młodsze pokolenie — Wojciech Bonowicz i Marcin Świetlicki. Na portret zasłużyli też Olga Jackowska, wokalistka i autorka wierszy — piosenek Maanam i legendarny krakowski bard, a zarazem absolwent Wydziału Architektury PK Marek Grechuta.

Dr hab. inż. arch. Beata Malinowska-Petelenz, prof. PK pracuje w Katedrze Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego na Politechnice Krakowskiej. Opublikowała

Beata Malinowska-Petelenz, w tle portret Wisławy Szymborskiej. Fot.: Ze zbiorów BMP

wiele prac poświęconych architekturze sakralnej (w tym doktorat i pracę habilitacyjną), jednak inspirują ją przede wszystkim miasta — nie tylko ikoniczne, jak Paryż, Wiedeń, Brasilia czy Wenecja (nakładem Wydawnictwa PK ukazały się książki „Wenecja: potencjał” i „Brazylia: potencjał”), ale też i małe czeskie lub austriackie miejscowości.

Maluje, ilustruje książki, rysuje i fotografuje. Swoje prace artystyczne pokazywała na wystawach w kraju i za granicą. Najnowszą wystawę „Porysujmy o mieście”, do udziału w której została zaproszona przez architekta Wojciecha Wierdaka, organizuje BWA w Krośnie.

Jest miłośniczką podróży, w które zawsze zabiera szkicowniki. Z jej artystycznych pasji czerpią też inni. — *Na przełomie października i listopada wybieramy się z kolegami z Wydziału do Wenecji, na biennale. Dla mnie każda podróż to również odkrywanie miejsc, którymi mogę inspirować studentów. Ostatnio mieliśmy całą serię prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich związanych z Wiedniem; powstawały w tym mieście na terenie nowego kampusu Uniwersytetu Ekonomicznego* — dodaje.

„Poetycka Rzeczpospolita Krakowska” to projekt miesięcznika „Kraków i Świat”, szeroko promujący Kraków i poezję, wspierany m.in. przez Krakowskie Biuro Festiwalowe, Festiwal Miłosza, Fundację Wisławy Szymborskiej, Fundację AP KunstArt Fund.

POD NIEBEM KRAKOWA

26 czerwca — 30 sierpnia 2023 r.

Plener zorganizowano 12 maja 2023 r. na Rynku Głównym w Krakowie w ramach XXIV Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z wzajemnością”.

W wystawie poplenerowej wzięło udział kilkudziesięciu artystów indywidualnych i uczestników warsztatów terapii zajęciowej. Organizatorem pleneru i wystawy jest

Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie.

(dz)

Praca Doroty Wałek. Obok: Bożena Kazek-Wirchał, „Smok mojej wyobraźni” (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Szpital dr. J. Babińskiego w Krakowie)

Zawodniczki PK mistrzyniami Polski w koszykówce 3 x 3

Końcówka minionego sezonu sportowego przyniosła serię sukcesów zawodniczkom Politechniki Krakowskiej, występującym w koszykówce 3x3 do lat 23. W czerwcu drużyna AZS Politechnika Kraków zdobyła pierwsze miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski. Zwycięstwo wywalczy-

ły: Natalia Popiół, Weronika Mazur, Patrycja Rogalska i Sara Dolenc pod wodzą trenera Artura Włodarczyka. Miejsce drugie zajął zespół MMKS Katarzynki Toruń, a trzecie — MG 13 PG I Gdańsk.

Wcześniej, podczas Akademickich Mistrzostw Polski w koszykówce 3x3,

Natalia Popiół, Patrycja Rogalska, Natalia Ławicka i Weronika Mazur zostały wice-mistrzyniami Polski. Uzyskały też tytuł najlepszej drużyny w gronie uczelni technicznych.

(R.)

Regaty o Puchar Rektora PK

W nietypowych warunkach odbyły się 45. Regaty o Puchar Rektora Politechniki Krakowskiej. Przy pięknej pogodzie, pod bezchmurnym niebem żagłówki na Jeziorze Żywieckim nie mogły... złapać wiatru w żagle. Laureatów nagród, przewidzianych dla czterech klas jachtowych,

wobec bezwietrznej pogody trzeba było wylosować.

Imprezę zorganizowało Centrum Sportu i Rekreacji PK wspólnie z Klubem Uczelnianym AZS PK. Bezwietrzna aura nie zmąciła atmosfery dobrej zabawy i przyjemności wynikającej ze spotkania się

w otoczeniu pięknej przyrody. Miłośników żeglarstwa odwiedzili rektor PK Andrzej Szarata, prorektor Jerzy Zając i kanclerz uczelni Sylwia Momot-Luzara.

(R.)

Tego jeszcze nie było: AI o PK

To historyczny moment: po raz pierwszy na łamach „Naszej Politechniki” ukazuje się publikacja, która nie jest dziełem umysłu ludzkiego. Sztuczna inteligencja, która od blisko roku bije w mediach rekordy popularności, wyraziła swoje zdanie na temat... Politechniki Krakowskiej! Mówiąc dokładniej, ChatGPT poproszony przez naszą koleżankę z Działu Promocji Joannę Skowrońską o napisanie wiersza poświęconego uczelni, przesłał tekst, który zamieszczamy poniżej. Ocenę utworu pozostawiamy Czytelnikom.

Politechnika Krakowska

Jesteś w sercu miasta,
Gdzie historia spotyka się z nowoczesnością.
Jesteś domem dla wybitnych naukowców
I studentów z całego świata.

Twoje mury są świadkami wielu przełomów
W dziedzinie nauki i techniki.
Twoi absolwenci zmieniają świat
Na lepsze.

Politechnika Krakowska,
Jesteś dumą miasta i kraju.
Jesteś źródłem wiedzy i inspiracji
Dla wielu pokoleń.

Dziękuję, że jesteś.

SZPILKA AKADEMICKA LESZKA WOJNARA

Koniec laby

Koniec wakacji,
koniec spokoju.
Praca i nauka
w codziennym znoju.

I tylko liczyć
możemy na to,
że rok niecały
i... BĘDZIE LATO!

Jacek Wojs

**Politechnika
Krakowska**
www.pk.edu.pl

SHOT 16

WEGRY

